

ЗАКОН

О СТРАНЦИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом се уређују услови за улазак, кретање, боравак и враћање странаца, као и надлежност и послови органа државне управе Републике Србије, у вези са уласком, кретањем, боравком странаца на територији Републике Србије и њиховим враћањем из Републике Србије.

Примена закона

Члан 2.

(1) Овај закон се не примењује на странце који:

- 1) су поднели захтев за добијање азила или којима је у Републици Србији одобрен азил или привремена заштита, ако законом није другачије одређено;
- 2) по међународном праву уживају привилегије и имунитете у делу који је тим привилегијама и имунитетима искључен;
- 3) су стекли избеглички статус у смислу Закона о избеглицама.

(2) На лица без држављанства примењују се одредбе Конвенције о правном положају лица без држављанства, ако је то за њих повољније.

Значење израза

Члан 3.

(1) Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) **странац** је свако лице које нема држављанство Републике Србије;
- 2) **надлежни орган** је организациона јединица Министарства унутрашњих послова, Дирекције полиције - ван седишта, која обавља послове у вези са кретањем и боравком странаца;
- 3) **гранична полиција** је организациона јединица Министарства унутрашњих послова, Дирекције полиције - у седишту, која обавља послове граничне контроле и послове у вези са кретањем и боравком странаца;
- 4) **дипломатско-конзуларно представништво Републике Србије** (у даљем тексту: дипломатско-конзуларно представништво) је стална дипломатска мисија и конзуларно представништво Републике Србије у иностранству овлашћено за издавање виза како је дефинисано у Бечкој конвенцији о конзуларним односима;
- 5) **улазак** је долазак странца на територију Републике Србије, који је одобрен од стране граничне полиције, преласком преко државне границе, односно граничног прелаза на коме се обавља гранична контрола, при чему се задржававање странаца у

транзитном простору аеродрома, сидришту пристаништа или луке преко којих се одвија међународни саобраћај не сматра, у смислу овог закона, уласком у Републику Србију;

- 6) **транзит** је прелазак преко територије Републике Србије;
- 7) **гранична контрола** подразумева контролу лица и путних исправа, контролу превозног средства и контролу ствари која се врши на подручју граничног прелаза у вези са намераваним преласком државне границе или непосредно након што је извршен прелазак државне границе и друге контроле у складу са законом;
- 8) **разлози заштите безбедности Републике Србије** су израз потребе заштите виталних и трајних националних вредности које су утврђене Уставом и законом, укључујући безбедност њених грађана;
- 9) **лице без држављанства** је странац кога ни једна држава, сходно свом националном законодавству, не сматра својим држављанином;
- 10) **земља порекла** је држава чије држављанство има странац, односно земља у којој је лице без држављанства имало уобичајено боравиште;
- 11) **уобичајено боравиште** је место у коме се странац задржавао под околностима на основу којих се може закључити да на том месту или подручју није боравио само привремено;
- 12) **страна путна исправа** је лични, породични, заједнички, дипломатски или службени пасош, поморска књижица и бродарска књижица снабдевена визом и друга исправа призната међународним уговорима као путна исправа, на основу које се може утврдити идентитет њеног носиоца, којој рок важења није истекао и која је издата у складу са прописима стране државе, односно одговарајућим актом међународне организације;
- 13) **лична карта за странца** је исправа о идентитету која се издаје стално настањеном странцу, односно странцу на привременом боравку који нема важећу путну исправу;
- 14) **превозник** је правно лице, предузетник, односно физичко лице регистровано за јавни превоз путника у ваздушном, друмском, водном или железничком саобраћају;
- 15) **малолетник** је странац који није навршио осамнаест година живота;
- 16) **малолетник без пратње** је странац који није навршио осамнаест година живота и који приликом уласка у Републику Србију нема пратњу родитеља, старатеља или одрасле особе која је одговорна за њега или је након уласка у Републику Србију остао без пратње родитеља или старатеља или пратње одрасле особе која је одговорна за њега;
- 17) **запошљавање** је заснивање радног односа или радно ангажовање странца у смислу прописа којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији;

- 18) **спајање породице** је улазак и боравак чланова уже породице држављанина Републике Србије или странца који законито борави на територији Републике Србије у циљу очувања јединства породице;
- 19) **студент** је страни држављанин који је уписао акредитовану високошколску установу у циљу стицања високог образовања, у складу са прописима којима је регулисана област високог образовања;
- 20) **ученик** је страни држављанин који је уписао основно или средњошколско образовање у складу са прописима којима је регулисана област основног и средњег образовања;
- 21) **научно истраживачки рад** је стваралачки рад који се обавља на систематској основи ради подизања нивоа знања и његове примене у свим областима науке, у складу са прописима којима је регулисана научно истраживачка делатност;
- 22) **научно истраживачка организација** је јавна или приватна организација која се бави научно истраживачким радом у Републици Србији;
- 23) **научни истраживач** је страни држављанин који је стекао докторско звање у одређеној области науке или има одговарајућу високу школску спрему која му омогућава приступ докторским студијама, а кога је изабрала научно истраживачка организација да спроведе своју истраживачку активност;
- 24) **посебно угрожена лица су**: особе са инвалидитетом, старија лица, труднице, самохрани родитељи малолетне деце, жртве мучења, силовања или неког другог облика тешког насиља (укључујући и насиље у породици и партнерским односима које може бити узроковано полом, родом, сексуалном оријентацијом и родним идентитетом), жртве трговине људима, особе које се у својој земљи порекла суочавају са опасношћу од мучења, нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања због своје сексуалне оријентације или родног идентитета, малолетници и малолетници без пратње;
- 25) **незаконит боравак** је присуство странца на територији Републике Србије који не испуњава или више не испуњава услове за улазак или даљи боравак на територији Републике Србије;
- 26) **враћање** је поступак враћања странца, добровољно или принудно, у земљу порекла, земљу транзита у складу са билатералним споразумима или споразумима о реадмисији или у земљу у коју се странац добровољно враћа и у којој ће бити прихваћен;
- 27) **принудно удаљење** је извршење обавезе враћања уз примену полицијских овлашћења;
- 28) **прихватилиште за странце** (у даљем тексту: прихватилиште) је објекат за смештај странаца којима није дозвољен улазак у земљу или за које је донето решење о протеривању, удаљењу из земље или о враћању, али их није могуће одмах удаљити и којима је, у складу са законом, одређен боравак под појачаним полицијским надзором;

- 29) **адреса становања** је град, општина, насељено место, улица, кућни број, спрат и број стана на којој странац има намеру да борави током одобреног привременог боравака у Републици Србији.

Родна неутралност израза

Члан 4.

Сви изрази у овом закону имају једнако родно значење, без обзира да ли се користе у мушком или женском роду и односе се подједнако на мушки и на женски род.

Коришћење путне исправе

Члан 5.

(1) Странац који има вишеструко држављанство сматра се држављанином државе која му је издала путну исправу са којом је ушао у Републику Србију.

(2) За време боравака и приликом изласка из Републике Србије странац је дужан да користи путну исправу државе са којом је ушао у Републику Србију.

Улазак и боравак странаца

Члан 6.

Странац може да улази и борави у Републици Србији, под условима из овог закона, са важећом путном исправом у коју је унета виза или одобрење боравака, уколико законом или међународним уговором није другачије одређено.

Поштовање закона

Члан 7.

(1) Странац је обавезан да сарађује са државним органима који су према овом закону надлежни за послове странаца и да достави сву неопходну документацију, доказе и податке неопходне за вођење поступка у складу са овим законом, а које надлежни орган не може да прикупи самостално.

(2) Надлежни орган, по службеној дужности или по захтеву странке одређује евиденцијски број странцу.

(3) Структура евиденцијског броја странца се одређује сходно одредбама Закона о јединственом матичном броју грађана, на начин да се стално настањеном странцу и странцу коме је одобрен азил у Републици Србији одређује број регистра 06, а осталим категоријама странаца број регистра 66.

(4) У циљу споровођења поступака прописаних овим законом прикупљање биометријских података странаца (фотографија, отисци пристију и дланова и потпис) врши се у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

Обавеза државних органа, физичких и правних лица

Члан 8.

(1) Државни органи, правна лица, предузетници односно физичка лица су дужни да без одлагања обавесте надлежни орган о странцу који незаконито борави или за кога постоје услови за престанак права на привремени боравак или стално настањење у Републици Србији.

(2) Суд који је донео правноснажну пресуду којом се странац оглашава кривим због учињеног кривичног дела за које се странац гони по службеној дужности, или одговорним за прекршај, дужан је да о наведеном без одлагања обавести надлежни орган.

(3) Завод за извршење кривичних санкција је дужан да пре пуштања странца на слободу о томе обавести надлежни орган.

Заштита безбедности Републике Србије и њених грађана у поступку одлучивања о правима и обавезама странца

Члан 9.

(1) У поступку одлучивања о правима и обавезама странца у вези са уласком и боравком на територији Републике Србије, Министарство унутрашњих послова прибавља мишљење државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије у погледу процене да ли улазак или боравак странца на територији Републике Србије представља неприхватљив безбедносни ризик.

(2) У циљу превенције криминала и унапређења заштите јавне безбедности, процену безбедносног ризика уласка или боравка странца на територији Републике Србије може дати и организациона јединица Министарства унутрашњих послова надлежна за борбу против организованог криминала и тероризма.

(3) Неприхватљив безбедносни ризик постоји уколико расположиви подаци и сазнања указују да странац заговара, подстиче, помаже, припрема или предузима активности којима угрожава уставно уређење и безбедност Републике Србије, добра заштићена међународним правом и националну, регионалну и глобалну безбедност од значаја за Републику Србију и правни поредак.

(4) Органи из ст. (1) и (2) овог члана, у поступку доношења процене безбедносног ризика прикупљају и проверавају податке о личности и са њима повезане податке, у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

(5) У поступку из става (4) овог члана може се обавити разговор са лицем о чијим се правима и обавезама одлучује, са лицима која су са њим у вези и другим лицима, могу се прикупљати подаци од правних лица, надлежних државних органа, вршити увид у регистре, евиденције, збирке и базе података које се воде на основу закона, као и предузимати друге радње у складу са законом и прописима донетим на основу закона.

(6) Органи из ст. (1) и (2) овог члана приликом доношења процене безбедносног ризика, на основу прикупљених података, разматрају да ли улазак и боравак странца на територији Републике Србије угрожава безбедност Републике Србије и њених грађана, у мери у којој то представља неприхватљив безбедносни ризик.

(7) Подаци из става (5) овог члана означавају се степеном тајности у складу са одредбама закона којим се уређује тајност података.

(8) Уколико се у поступку одлучивања о правима и обавезама странца процени да улазак и боравак странца на територији државе представља неприхватљив безбедносни ризик, одлуку којом се ускраћује улазак или боравак странца на територији Републике Србије доноси надлежни орган осим уколико постоје разлози из члана 83. став 3. овог закона.

(9) У поступку одлучивања по жалби, другостепени орган има увид у чињенице и околности на којима је заснована негативна процена безбедносног ризика и дужан је да са њима рукује у складу са одредбама закона којим се уређује тајност података.

Процесна правила у поступку одлучивања о правима и обавезама странаца

Члан 10.

У поступку одлучивања о правима и обавезама странаца прописаних овим законом, примењују се одредбе закона којим је уређен општи управни поступак, уколико овим законом није другачије одређено.

II. УЛАЗАК И ИЗЛАЗАК СТРАНАЦА ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Гранична контрола

Члан 11.

Приликом уласка и изласка из Републике Србије врши се гранична контрола странаца, у складу са законом.

Улазак и излазак на основу заједничке путне исправе

Члан 12.

(1) Странац који је уписан у путну исправу другог лица, може улазити и излазити из Републике Србије, само са лицем у чију је путну исправу уписан.

(2) Странци који имају заједничку путну исправу могу да уђу и изађу из Републике Србије заједно.

(3) Странци који су уписани у заједничку путну исправу морају да имају и исправу са фотографијом, на основу које може да се утврди њихов идентитет.

(4) Вођа групе мора да има сопствену путну исправу.

Обавезе превозника

Члан 13.

(1) Превозник може на гранични прелаз довести странца само уколико странац поседује важећу путну или другу исправу у коју је унета виза или одобрење боравка, уколико законом или међународним уговором није другачије одређено.

(2) Ако је странцу одбијен улазак у Републику Србију превозник који га је довезао дужан је да без одлагања о свом трошку одвезе странца. Уколико превоз није могуће обезбедити у разумном року, превозник сноси трошкове боравка и принудног удаљења странаца из Републике Србије.

(3) Одредбе става (2) овог члана односе се и на превозника који је довезао странца у међународни транзитни простор аеродрома, ако је други превозник одбио да превезе странца у државу одредишта или ако је странцу забрањен улазак у државу одредишта.

(4) Када странац који је у Републику Србију дошао као учесник туристичког или пословног путовања незаконито борави у Републици Србији, а до његовог незаконитог боравка је дошло због пропуста организатора туристичког или пословног путовања, организатор је дужан да, уколико странац нема средстава, сноси трошкове његовог боравка и принудног удаљења.

Незаконит улазак

Члан 14.

- (1) Незаконитим уласком у Републику Србију сматра се улазак:
- 1) ван места одређеног за прелазак државне границе;
 - 2) избегавањем граничне контроле;
 - 3) без путне или друге исправе која служи за прелазак државне границе;
 - 4) уз употребу туђе, неважеће, односно лажне путне или друге исправе;
 - 5) уз давање неистинитих података граничној полицији;
 - 6) за време трајања заштитне мере удаљења или мере безбедности протеривања странца, односно мере забране уласка.

(2) Забрањено је помагање или покушај помагања страном држављанину да незаконито уђе у Републику Србију, транзитира преко територије Републике Србије или да незаконито борави на територији Републике Србије.

(3) Помагањем у смислу става (2) овог члана не сматра се помагање ради спасавања живота, спречавања озлеђивања, пружања хитне медицинске помоћи, пружања хуманитарне помоћи, односно помагање из хуманитарних разлога, без намере спречавања или одлагања принудног удаљења.

Одбијање уласка

Члан 15.

- (1) Гранична полиција одбиће улазак странца у Републику Србију ако:
- 1) странац нема важећу путну исправу или визу, уколико је потребна;
 - 2) странац нема довољно средстава за издржавање за време боравка у Републици Србији, за повратак у државу порекла или транзит у другу државу, или му на други начин није обезбеђено издржавање за време боравка у Републици Србији;
 - 3) је странац у транзиту, а не испуњава услове за улазак у другу државу транзита или државу крајње дестинације;
 - 4) је странцу на снази заштитна мера удаљења, мера безбедности протеривања странца, односно забрана уласка у Републику Србију;
 - 5) странац нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом заразних болести;
 - 6) странац нема путно здравствено осигурање за период за који намерава да борави у Републици Србији;
 - 7) то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
 - 8) се утврди да у вези са уласком и боравком странца на територији Републике Србије постоји негативна процена безбедносног ризика у смислу члана 9. овог закона;

- 9) то представља обавезу Републике Србије у вези са спровођењем међународних мера ограничавања;
- 10) се утврди да странац користи фалсификована документа;
- 11) је странац већ боравио у Републици Србији 90 дана током 180 дана, уколико међународним уговором није другачије одређено, осим ако се ради о странцу који има визу за дужи боравак (визу D) или одобрени привремени боравак;
- 12) постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравању сврху;
- 13) постоји оправдана сумња да неће напустити Републику Србију пре истека рока важења визе, односно ако постоји могућност незаконите миграције по уласку у Републику Србију.

(2) Улазак се одбија путем одлуке о одбијању уласка издате на прописаном обрасцу у коме се наводе разлози одбијања уласка из става (1) овог члана. Одбијање уласка уписује се у путну исправу странца.

(3) Изузетно, странцу за кога се утврди да постоје неке од сметњи из става (1) овог члана, може се одобрити улазак у Републику Србију уколико за то постоје хуманитарни разлози, интерес Републике Србије или то налажу међународне обавезе Републике Србије.

(4) Улазак се одобрава путем одлуке о одобрењу уласка издате на прописаном обрасцу у којој се наводи разлог уласка, место и адреса смештаја у Републици Србији, време у коме странац може законито боравити у Републици Србији и гранични прелаз на коме странац мора изаћи из Републике Србије.

(5) Изглед обрасца о одбијању уласка у Републику Србију, обрасца о одобрењу уласка у Републику Србију и начин уноса податка о одбијању уласка прописује министар надлежан за унутрашње послове.

(6) Против одлуке о одбијању уласка може се изјавити жалба.

(7) Ближе услове за одбијање уласка из става (1) тач. 2), 5), 7), 8) и 12) овог члана прописује Влада.

Улазак и боравак без визе

Члан 16.

(1) Међународним уговором или одлуком Владе може се одредити да држављани одређених земаља могу да улазе у Републику Србију без визе, уколико не постоје сметње из члана 15. овог закона.

(2) Влада може да одлучи да држављани одређених земаља могу да улазе у Републику Србију и са важећом личном картом, уколико не постоје сметње из члана 15. став (1) тач. 2)–13) овог закона.

(3) Странац коме за улазак у Републику Србију није потребна виза или путна исправа може у њој да борави до 90 дана у било ком периоду од 180 дана, рачунајући од дана првог уласка, уколико међународним уговором није другачије одређено.

Излазак

Члан 17.

(1) Странац може слободно да изађе из Републике Србије.

(2) Изузетно, гранична полиција ће странцу привремено забранити да изађе из Републике Србије ако:

- 1) не поседује важећу путну или другу исправу која служи за прелазак државне границе;
- 2) не поседује визу која је потребна за улазак у другу државу;
- 3) постоји оправдана сумња да би изласком из Републике Србије могао да избегне кривично, односно прекршајно гоњење, издржавање казне затвора, извршење судске наредбе, лишење слободе или извршење доспеле имовинско-правне обавезе, по налогу надлежног државног органа или суда.

(3) По престанку разлога из става (2) овог члана, странцу ће се допустити да изађе из Републике Србије.

III. ВИЗЕ

Опште одредбе

Члан 18.

(1) Виза је одобрење за улазак, боравак или транзит које странац прибавља пре уласка на територију Републике Србије.

(2) Издата виза није гаранција да ће странцу бити одобрен улазак у Републику Србију.

Врсте виза

Члан 19.

Врсте виза су:

- 1) аеродромска транзитна виза (виза А);
- 2) виза за краћи боравак (виза С);
- 3) виза за дужи боравак (виза D).

Аеродромска транзитна виза (виза А)

Члан 20.

(1) Странцу који за време међупростајања на аеродрому у Републици Србији не напушта међународни транзитни простор аеродрома или ваздухоплова није потребна виза.

(2) Влада Републике Србије може одредити да држављани одређених држава, ако то захтевају разлози безбедности Републике Србије и њених грађана, морају имати аеродромску транзитну визу.

(3) Аеродромску транзитну визу не прибављају странци којима за улазак у Републику Србију није потребна виза, странци који имају важећу визу за улазак у Републику Србију или одобрење боравка, чланови породице држављанина Републике Србије, носиоци дипломатских и службених пасоша, као и чланови посаде ваздухоплова, у складу са Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству („Службени лист ФНРЈ – Међународни уговори и други споразуми”, број 3/54).

(4) Аеродромска транзитна виза се издаје са роком важења до 6 месеци и омогућава један или више прелазака кроз међународни транзитни простор аеродрома без могућности уласка на територију Републике Србије.

Виза за краћи боравак (виза С)

Члан 21.

(1) Виза за краћи боравак је одобрење за улазак у Републику Србију, транзит преко територије Републике Србије или боравак на територији Републике Србије до 90 дана у било ком периоду од 180 дана, рачунајући од дана првог уласка.

(2) Виза за краћи боравак издаје се у све сврхе путовања осим за оне за које се издаје виза за дужи боравак или одобрава привремени боравак.

(3) Виза за краћи боравак не може бити основ за подношење захтева за привремени боравак у Републици Србији, осим ако овим законом није другачије предвиђено.

(4) Виза за краћи боравак издаје се за један, два или више улазака у Републику Србију.

(5) Рок важења визе за краћи боравак не може бити дужи од пет година.

Виза за дужи боравак (виза D)

Члан 22.

(1) Виза за дужи боравак је одобрење за улазак и боравак на територији Републике Србије у трајању од 90 до 180 дана.

(2) Странац коме је у складу са визним режимом за улазак у Републику Србију потребна виза и који намерава да у Републици Србији поднесе захтев за одобрење привременог боравка прибавља визу за дужи боравак.

Надлежност за издавање визе

Члан 23.

(1) Визу издаје дипломатско-конзуларно представништво, уколико овим законом није другачије одређено.

(2) Захтев за визу разматра и о њему одлучује дипломатско-конзуларно представништво на чијем конзуларном подручју подносилац захтева законито борави.

(3) Изузетно, дипломатско-конзуларно представништво разматра и одлучује о захтеву који је поднео странац, који се законито налази на његовом конзуларном подручју, а нема боравак у тој држави, у случају када приложи доказе о хитности путовања у Републику Србију за које му је потребна виза.

(4) У државама у којима Република Србија нема дипломатско-конзуларно представништво, међународним уговором се може одредити узајамно заступање у поступку издавања виза.

(5) Изузетно од става (1) овог члана, визу за краћи боравак може, у складу са чланом 34. овог закона, издати гранична полиција.

Страна путна исправа

Члан 24.

(1) Приликом подношења захтева за издавање визе, странац мора да приложи страну путну исправу која је важећа најмање три месеца након намераваног датума одласка из Републике Србије, која садржи најмање две узастопне празне странице и која је издата у последњих десет година.

(2) Изузетно, уколико је то у интересу Републике Србије или за то постоје хуманитарни разлози, приликом подношења захтева за визу, странац

може приложити страну путну исправу која не испуњава услове из става (1) овог члана.

(3) Уколико је то у интересу Републике Србије или за то постоје хуманитарни разлози, а путна исправа није призната од стране Републике Србије, виза се утискује у образац за уношење визе.

(4) Изглед обрасца за уношење визе и начин уноса визе у образац прописује министар надлежан за спољне послове.

Подношење захтева за визу

Члан 25.

(1) Захтев за издавање визе се подноси лично, на прописаном образцу, најраније три месеца пре почетка намераваног путовања.

(2) Дипломатско-конзуларно представништво може одступити од личног подношења захтева за визу ако се утврди да је подносилац захтева законито користио претходно издате визе. Лица уписана у путну исправу подносиоца захтева за визу подnose посебне захтеве за визу на прописаном образцу.

(3) Приликом подношења захтева за визу странац прилаже:

- 1) попуњени образац захтева за визу;
- 2) путну исправу;
- 3) фотографију;
- 4) доказ о уплаћеној такси за издавање визе;
- 5) доказе о сврси и разлозима боравка у Републици Србији;
- 6) позивно писмо;
- 7) одговарајуће и важеће путно здравствено осигурање.

(4) Дипломатско-конзуларно представништво ће одбацити захтев за издавање визе уколико подносилац захтева не испуни један или више општих услова из става (3) овог члана или не поднесе захтев у прописаном року.

(5) У случају одбацивања захтева за издавање визе исправе које су приложене уз захтев као и износ уплаћене таксе за издавање визе враћају се подносиоцу захтева.

(6) Када постоје хуманитарни разлози или интерес Републике Србије, захтев за визу ће се разматрати и у случају када нису испуњени сви општи услови из става (3) овог члана.

(7) Ако се захтев за издавање визе узме у разматрање, у путну исправу странца се уноси штамбилъ којим се потврђује пријем захтева за визу.

(8) Штамбилъ се не уноси у дипломатске и службене путне исправе.

(9) Изглед обрасца за подношење захтева за визу као и штамбиља којим се потврђује пријем захтева прописује министар надлежан за спољне послове.

Докази о испуњености услова за издавање визе

Члан 26.

(1) Приликом подношења захтева за издавање аеродромске транзитне визе, подносилац захтева је дужан да приложи доказ о могућности уласка у наредну државу на планираној маршрути.

(2) Приликом подношења захтева за издавање визе за краћи боравак, подносилац захтева је дужан да приложи доказе:

- 1) о сврси путовања;
- 2) о довољном износу финансијских средстава за трошкове смештаја или други доказ у вези са смештајем;
- 3) о износу расположивих средстава за издржавање током намераваног боравка и за повратак у земљу порекла или место уобичајеног боравишта;
- 4) друге доказе на основу којих се може проверити намера подносиоца да напусти Републику Србију пре истека затражене визе.

(3) Приликом подношења захтева за визу за дужи боравак, подносилац је дужан да, осим доказа из става (2) овог члана, приложи и доказе, односно исправе које је у складу са одредбама овог закона потребно приложити приликом подношења захтева за привремени боравак (у зависности од основа боравка).

(4) Дипломатско-конзуларно представништво може разматрати захтев за издавање визе за краћи боравак и уколико један или више доказа из става (2) овог члана није приложен, под условом да је подносилац захтева за визу законито користио претходно издате визе и уколико нема сумње да постоје разлози за одбијање уласка странца у Републику Србију из члана 15. овог закона.

Позивно писмо

Члан 27.

(1) Правно или физичко лице које позива странца у приватну или пословну посету мора приложити позивно писмо.

(2) Позивар се позивним писмом обавезује да ће сносити трошкове боравка и принудног удаљења странца са територије Републике Србије, као и трошкове евентуалног боравка и смештаја странца у прихватилишту за странце, уколико се они не могу наплатити од странца.

(3) Уколико је позивар страног држављанина у Републику Србију физичко лице, позивно писмо треба да садржи изјаву из става (2) овог члана, податке о странцу (име и презиме странца, датум рођења, држављанство странца, податке о путној исправи), податке о позивару (име и презиме позивара, датум рођења, држављанство позивара, телефонски број позивара, адресу на којој позивар борави, разлог позивања странца у Републику Србију), као и друге податке који су од важности у поступку издавања визе. Позивно писмо физичког лица мора бити оверено код надлежног органа за оверу писмена.

(4) Уколико је позивар страног држављанина у Републику Србију правно лице позивно писмо треба да садржи изјаву из става (2) овог члана, податке о странцу (име и презиме странца, датум рођења, држављанство странца, податке о путној исправи), име, седиште, матични број и порески идентификациони број, потпис и печат одговорног лица у правном лицу које позива странца у посету, разлог позивања странца у Републику Србију, као и друге податке који су од важности у поступку издавања визе.

Путно здравствено осигурање

Члан 28.

(1) Подносилац захтева за визу мора да приложи доказ да за време боравка у Републици Србији има одговарајуће путно здравствено осигурање које покрива трошкове који могу настати у вези са хитном медицинском помоћи, хитним болничким лечењем, враћањем у државу порекла из здравствених разлога или у случају смрти.

(2) Период осигурања не сме бити краћи од времена планираног боравка у Републици Србији.

(3) Изузетно од става (1) овог члана, доказ о путном здравственом осигурању нису дужни да приложе носиоци дипломатских путних исправа и подносиоци захтева за аеродромску транзитну визу.

Провера услова и процена ризика

Члан 29.

(1) Дипломатско-конзуларно представништво у сарадњи са Министарством унутрашњих послова и државним органом надлежним за заштиту безбедности Републике Србије врши проверу података подносиоца захтева и позивара увидом у евиденције које се воде у складу са законом, утврђује веродостојност навода у документацији приложеној уз захтев за издавање визе, као и оправданост сврхе путовања. Подаци о личности подносиоца захтева за визу и са њим повезаних физичких и правних лица, се прикупљају и обрађују у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова.

(2) Пре издавања визе дипломатско-конзуларно представништво је дужно да прибави претходну сагласност Министарства унутрашњих послова када је то предвиђено актом Владе којим се утврђује листа држава за чије држављане је неопходно прибавити претходну сагласност за издавање визе.

(3) Претходну сагласност даје Министарство унутрашњих послова, на основу резултата процене надлежног органа по месту доласка странца, резултата процене државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије и других оперативних сазнања којима у конкретном случају располаже.

(4) Надлежни орган по месту доласка странца обавља разговор са позиваром и утврђује околности доласка странца у Републику Србију, врши провере кроз евиденције које се воде у складу са законом и предузима друге радње у складу са законом и прописима донетим на основу закона, ради утврђивања чињеница неопходних за процену основаности захтева за визу.

(5) Рок за достављање сагласности из става (3) овог члана је десет дана од дана достављања захтева за издавање визе на разматрање.

(6) Рок се може продужити до 25 дана уколико за то постоје оправдани разлози.

(7) Приликом провере навода и приложених доказа уз захтев за издавање визе, утврђује се да ли постоји један или више разлога за одбијање издавања визе прописаних у члану 36. овог закона.

(8) У оправданим случајевима, дипломатско-конзуларно представништво, односно надлежни орган може позвати подносиоца захтева или позивара ради допуне захтева и прибављања додатних информација и документације.

(9) Уколико се захтев за издавање визе поново разматра, претходно одбијање захтева за визу не може бити разлог за одбијање новог захтева за издавање визе.

Рокови за одлучивање о захтеву за издавање визе

Члан 30.

(1) О захтеву за издавање визе одлучује се у року од 15 дана од дана подношења захтева.

(2) Рок из става (1) овог члана може се продужити до 30 дана ако за то постоје оправдани разлози.

Издавање визе

Члан 31.

(1) Рок важења визе, период боравка и број улазака у Републику Србију одређује се у складу са чињеницама утврђеним сходно члану 29. овог закона.

(2) Аеродромска транзитна виза, као и виза за краћи боравак за један или два уласка у Републику Србију, издаје се са роком важења који је 15 дана дужи од одобреног периода боравка, осим када то захтевају разлози безбедности Републике Србије и њених грађана.

(3) У случају транзита, виза за краћи боравак издаје се са периодом боравка који одговара времену потребном за транзит.

(4) Виза за краћи боравак за више улазака издаје се са роком важења дужим од 180 дана уколико је подносилац захтева доказао потребу или оправдао намеру да редовно путује у Републику Србију због пословних или приватних разлога или ако је утврђено да је законито користио претходно издате визе.

(5) Виза за дужи боравак се издаје за више улазака и роком важења који не може бити краћи од 90 нити дужи од 180 дана.

Испуњавање визне налепнице и унос у путну исправу

Члан 32.

(1) Визна налепница попуњава се машинским путем, пре уношења визе у путну исправу странца. Одштампана визна налепница не може се исправљати.

(2) Изузетно, визна налепница се може ручно попунити, уз сагласност министарства надлежног за спољне послове, само у случају техничких проблема, због више силе и немогућности штампања визне налепнице. У ручно попуњену визну налепницу не могу се уносити измене. Податак о ручно попуњеној визи уноси се у Визни информациони систем.

(3) Изглед и начин уношења налепнице визе у страну путну исправу прописује министар надлежан за спољне послове.

Поништавање визне налепнице

Члан 33.

(1) Ако дипломатско-конзуларно представништво открије грешку на попуњеној визној налепници, таква визна налепница се поништава прецртавањем.

(2) Ако је визна налепница из става (1) овог члана унета у путну исправу странца, налепница визе се поништава прецртавањем, а нова налепница се уноси на следећу празну страницу путне исправе.

Издавање визе на граничном прелазу

Члан 34.

(1) Изузетно од члана 23. став (1) овог закона и уколико не постоје сметње прописане чланом 36. став (1) овог закона, странцу који није имао прилику да визу затражи у дипломатско-конзуларном представништву, може се на граничном прелазу издати виза за краћи боравак за један улазак са роком важења до 15 дана, када је то у интересу Републике Србије или за то постоје хуманитарни или професионални разлози.

(2) У случају транзита виза се издаје са роком важења потребним за транзит.

(3) Пре издавања визе из става (1) овог члана прибавља се процена државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије.

(4) Захтев за издавање визе странац подноси лично, на прописаном обрасцу, на граничном прелазу на коме се налази. Приликом подношења захтева за визу странац прилаже и доказе о разлозима за улазак у Републику Србију из става (1) овог члана.

(5) Одлука о одбијању захтева за издавање визе на граничном прелазу и разлози на којима се она заснива доставља се странцу на прописаном обрасцу.

(6) Против одлуке о одбијању захтева за издавање визе на граничном прелазу може се изјавити жалба.

(7) Изглед обрасца о одбијању захтева за издавање визе на граничном прелазу прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Продужење рока важења визе

Члан 35.

(1) Рок важења визе и период боравка назначеног у визи не може се продужавати.

(2) Изузетно, рок важења визе за краћи боравак или период боравка назначен у визи може се продужити на захтев странца ако то налажу хуманитарни или професионални разлози, односно у случају више силе.

(3) Захтев се подноси лично надлежном органу, пре истека рока важења визе или периода боравка и прилажу се докази о постојању околности и чињеница из става (2) овог члана. До доношења одлуке о захтеву за продужење визе странац законито борави на територији Републике Србије.

(4) Виза се продужава уношењем визне налепнице у пасош странца, а укупни период боравка странца у Републици Србији по претходно издатој визној налепници и период боравка по визној налепници која се издаје на основу овог члана не може бити дужи од 90 дана.

(5) Одлука о одбијању захтева за продужење рока важења визе у којој се наводе разлози на којима се она заснива се доставља на прописаном обрасцу.

(6) Против одлуке о одбијању продужења рока важења визе може се изјавити жалба.

(7) Изглед обрасца о одбијању захтева за продужење рока важења визе прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Одбијање захтева за издавање визе

Члан 36.

(1) Дипломатско-конзуларно представништво ће одбити захтев за издавање визе ако:

- 1) странац уз захтев за издавање визе приложи путну исправу која не испуњава услове прописане у члану 24. став (1) овог закона;
- 2) странац не испуњава услове за улазак у другу државу или враћање у државу порекла или државу уобичајеног боравка;
- 3) је на снази заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања странца, односно забрана уласка;
- 4) странац нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом;
- 5) странац нема путно здравствено осигурање за период намераваног боравка у Републици Србији;
- 6) странац представља неприхватљив безбедносни ризик за заштиту безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 7) странац поднесе захтев за издавање визе за краћи боравак у Републици Србији, а током последњих 180 дана је боравио 90 дана;
- 8) се утврди да у вези са уласком и боравком странаца на територији Републике Србије постоји негативна процена безбедносног ризика из члана 9. овог закона;
- 9) постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравану сврху;
- 10) странац приложи фалсификовану путну исправу;
- 11) постоји оправдана сумња у веродостојност пропратне документације која је приложена уз захтев за визу или у веродостојност његове изјаве;
- 12) странац не приложи доказ о довољном износу средстава за издржавање за време трајања планираног боравка и за повратак у државу порекла или државу уобичајеног боравишта;
- 13) постоји оправдана сумња да неће напустити Републику Србију пре истека рока важења визе, односно да постоји могућност незаконите миграције по уласку у Републику Србију;
- 14) постоји оправдана сумња да неће поступати у складу са правним поретком Републике Србије;
- 15) је очигледно да је брак закључен или ванбрачна заједница успостављена из користи у циљу добијања визе;
- 16) се лично не одазове на позив дипломатско-конзуларног представништва Републике Србије;
- 17) се утврди да не испуњава услове потребне за издавање визе за дужи боравак.

(2) Изузетно од става (1) овог члана, виза се може издати из хуманитарних разлога, ако је то у интересу Републике Србије или ако то налажу међународно прихваћене обавезе.

(3) Одлука о одбијању захтева за издавање визе у којој се наводе разлози на којима се она заснива доставља се на прописаном обрасцу.

(4) Против одлуке о одбијању захтева за издавање визе може се изјавити жалба.

(5) Изглед обрасца о одбијању захтева за визу прописује министар надлежан за спољне послове.

Поништавање и укидање визе

Члан 37.

(1) Виза се поништава када се утврди да нису били испуњени услови за њено издавање у време када је издата.

(2) Виза се укида када се накнадно утврди да више не постоје услови који су постојали у време њеног издавања.

(3) Виза се може укинути на захтев странца који има важећу визу.

(4) Визу поништава или укида дипломатско-конзуларно представништво, гранична полиција или надлежни орган.

(5) Одлука о укидању или поништавању визе у којој се наводе разлози на којима се она заснива се доставља на прописаном обрасцу.

(6) Против одлуке о поништавању или укидању визе може се изјавити жалба, осим у случају када је виза укинута на захтев странца коме је била издата виза.

(7) Изглед обрасца о укидању или поништавању визе, као и начин поништавања и укидања визе прописује министар надлежан за спољне послове.

Право на жалбу

Члан 38.

(1) Против одлуке о одбијању захтева за визу, захтева за издавање визе на граничном прелазу, поништењу или укидању визе, продужењу рока важења визе и одбијању уласка у Републику Србију странац може изјавити жалбу органу који је донео одлуку у року од осам дана од дана пријема одлуке. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане административне таксе.

(2) О жалби против одлуке из става (1) овог члана одлучује министарство надлежно за спољне послове за одлуке које је донело дипломатско-конзуларно представништво, а Министарство унутрашњих послова за одлуке које су донеле гранична полиција и надлежни орган, у року од 60 дана од дана пријема жалбе.

(3) Жалба на одлуку из става (1) овог члана не одлаже извршење осим уколико постоји неки од разлога који су прописани чланом 83. овог закона.

(4) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор.

IV. БОРАВАК СТРАНАЦА

Краткотрајни боравак странца

Члан 39.

(1) Страни држављанин може у Републици Србији боравити на краткотрајном боравку, боравку по основу визе за дужи боравак, привременом боравку и сталном настањењу.

(2) Краткотрајни боравак страног држављанина у Републици Србији је боравак без визе до 90 дана у било ком периоду од 180 дана рачунајући од дана првог уласка, уколико међународним уговором није другачије одређено, као и боравак по основу визе за краћи боравак.

(3) Уколико током краткотрајног боравка странца наступи неки од разлога прописаних овим законом за изрицање забране, надлежни орган може решењем странцу отказати краткотрајни боравак, изрећи забрану уласка у Републику Србију у одређеном временском периоду и одредити рок за напуштање Републике Србије који не може бити дужи од 30 дана.

(4) На изрицање забране сходно се примењује члан 78. овог закона.

(5) Против решења о отказу краткотрајног боравка и забрани уласка странац може изјавити жалбу надлежном органу у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(6) О жалби одлучује Министарство унутрашњих послова.

(7) Жалба не одлаже извршење решења.

(8) Одредбе из ст. (3)–(7) овог члана сходно се примењују и за отказ боравка странцу који у Републици Србији борави по основу визе за дужи боравак.

Привремени боравак

Члан 40.

(1) Привремени боравак је дозвола боравка страног држављанина у Републици Србији и може да се одобри странцу који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана по основу:

- 1) запошљавања;
- 2) школовања или учења српског језика;
- 3) студирања;
- 4) учествовања у програмима међународне размене ученика или студената;
- 5) стручне специјализације, обуке и праксе;
- 6) научно истраживачког рада или друге научно образовне активности;
- 7) спајања породице;
- 8) обављања верске службе;
- 9) лечења или неге;
- 10) власништва над непокретности;
- 11) хуманитарног боравка;

- 12) статуса претпостављене жртве трговине људима;
- 13) статуса жртве трговине људима;
- 14) других оправданих разлога у складу са законом или међународним уговором.

(2) Изузетно од става (1) овог члана привремени боравак по основу запошљавања се може одобрити странцу који намерава да у Републици Србији борави краће од 90 дана, а за тај рад му је у складу са прописима који уређују запошљавање странаца потребна радна дозвола.

(3) Странац коме је привремени боравак одобрен по неком од основа прописаних у ставу (1) овог члана, дужан је да у Републици Србији борави у складу са основом због које му је боравак и одобрен.

Подношење захтева за привремени боравак и рокови

Члан 41.

(1) Захтев за одобрење, односно продужење привременог боравка странац подноси лично надлежном органу на прописаном обрасцу.

(2) Странац који је законито ушао у Републику Србију а за улазак му није потребна виза, као и странац који је у Републику Србију ушао са визом за дужи боравак, подноси захтев за привремени боравак у року од 90 дана од дана последњег уласка, односно у року важења визе за дужи боравак.

(3) Изузетно од става (2) овог члана, када постоје хуманитарни разлози или разлози више силе или је то у интересу Републике Србије, странац који је законито ушао и законито борави у Републици Србији са визом за краћи боравак може да поднесе захтев за одобрење привременог боравка, уз достављање доказа о постојању наведених разлога.

(4) Основ за подношење захтева за привремени боравак мора бити истоветан основу за издавање визе за дужи боравак.

(5) Захтев за продужење привременог боравка подноси се најраније три месеца, а најкасније 30 дана пре истека рока важења привременог боравка.

(6) Странац који благовремено поднесе захтев за одобрење привременог боравка, односно за продужење привременог боравка, може остати у Републици Србији до окончања првостепеног поступка, односно до окончања другостепеног поступка у случају улагања жалбе на решење о одбијању захтева.

(7) Ако је то у интересу Републике Србије, ако се утврди да постоје хуманитарни разлози или због постојања више силе, надлежни орган може разматрати захтев за продужење привременог боравка странаца који је поднет након истека важећег привременог боравка, уколико је временски период између истека претходног привременог боравка и подношења захтева за продужење привременог боравка краћи од три месеца.

(8) Уколико надлежни орган одобри продужење привременог боравка из става (7) овог члана, период између истека претходно одобреног привременог боравка и подношења захтева за продужење привременог боравка сматра се законитим и непрекидним боравком.

Надлежност за одлучивање

Члан 42.

(1) О захтеву за одобрење односно продужење привременог боравка одлучује надлежни орган у року од 30 дана од дана подношења захтева.

(2) Приликом решавања по поднетом захтеву за одобрење привременог боравка, надлежни орган поред процене да ли су испуњени општи услови из члана 43. овог закона, прибавља и процену државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије да ли боравак странца на територији Републике Србије представља неприхватљив безбедносни ризик.

(3) Рок за достављање процене је 25 дана од дана достављања захтева на разматрање.

Општи услови за издавање одобрења за привремени боравак

Члан 43.

(1) Уз захтев за одобрење, односно продужење привременог боравка странац прилаже:

- 1) важећи лични или службени пасош;
- 2) доказ о средствима за издржавање током планираног боравка;
- 3) пријаву адресе становања у Републици Србији;
- 4) доказ о здравственом осигурању током планираног боравка;
- 5) доказе о оправданости захтева за одобрење привременог боравка у складу са основама прописаним чланом 40. овог закона, као и друга документа на захтев надлежног органа;
- 6) доказ о уплати прописане административне таксе.

(2) Ближе услове за одобрење привременог боравка, изглед захтева за одобрење привременог боравка, као и изглед и начин уношења налепнице привременог боравка у страну путну исправу прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Трајање привременог боравка

Члан 44.

(1) Привремени боравак се може одобрити у трајању до једне године и може да се продужи на исти период важења, у зависности од основа боравка и постојања разлога због којих се привремени боравак одобрава.

(2) Привремени боравак се одобрава утискивањем налепнице привременог боравка у страну путну исправу.

(3) Путна исправа у којој је утиснута налепница за привремени боравак се преузима лично.

(4) Изузетно, уколико за то постоје оправдани разлози, путну исправу у коју је утиснута налепница привременог боравка може подићи пуномоћник странца.

(5) Рок важења путне исправе мора бити најмање три месеца дужи од рока на који се одобрава привремени боравак.

(6) Изузетно, уколико за то постоје хуманитарни разлози, интерес Републике Србије или виша сила, странцу који нема важећу путну исправу, а испуњава опште услове из члана 43. овог закона, привремени боравак се одобрава или продужава решењем.

Одбијање захтева за привремени боравак

Члан 45.

(1) Захтев за привремени боравак, односно захтев за продужење привременог боравака одбија се када:

- 1) је рок важења личног или службеног пасоша краћи од рока прописаног у члану 44. став (5) овог закона;
- 2) није испуњен један или више општих услова прописаних чланом 43. став (1) овог закона;
- 3) је странцу на снази заштитна мера удаљења, мера безбедности протеривања или му је изречена забрана уласка;
- 4) то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 5) постоји оправдана сумња да странац неће користити привремени боравак у намеравану сврху;
- 6) странац приложи фалсификовану путну исправу;
- 7) се утврди да су докази приложени уз захтев за привремени боравак фалсификовани или прибављени на незаконит начин;
- 8) постоје разлози да се оправдано верује да неће поступати у складу са правним поретком Републике Србије.

(2) Ако се увидом у путну исправу или увидом у евиденције које се воде у складу са прописом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова, утврди да је странац током важења претходно одобреног привременог боравака у Републици Србији боравио мање од половине времена на које му је одобрен привремени боравак, надлежни орган може одбити захтев за продужење привременог боравака, у случају када странац не достави доказ о оправданости одсуства из Републике Србије.

(3) Против решења о одбијању захтева за одобрење привременог боравака, односно за продужење привременог боравака странац може, преко надлежног органа, изјавити жалбу у року од 15 дана од дана пријема решења.

(4) Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(5) О жалби на решење о одбијању захтева за одобрење привременог боравака, односно за продужење привременог боравака одлучује Министарство унутрашњих послова.

(6) Жалба одлаже извршење решења.

(7) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор, а покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Привремени боравак по основу запошљавања

Члан 46.

(1) Привремени боравак по основу запошљавања, може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који:

- 1) у складу са прописима којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији као претходни услов за добијање

радне дозволе у Републици Србији треба да има одобрен привремени боравак, или

- 2) намерава да борави у Републици Србији по основу запошљавања дуже од 90 дана, а није му потребна дозвола за рад у смислу прописа којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији.

(2) Странац који у Републици Србији борави до 90 дана у периоду од 180 дана, а који намерава да оствари право на рад у времену краћем од 90 дана и за тај рад му је у складу са прописима који уређују запошљавање странаца потребна радна дозвола, дужан је да поднесе захтев за привремени боравак у складу са одредбама овог закона.

(3) Странац којем је издата виза за дужи боравак по основу рада у Републици Србији и за тај рад му је у складу са прописима који уређују запошљавање странаца потребна радна дозвола, дужан је да након уласка у Републику Србију поднесе захтев за привремени боравак.

Привремени боравак по основу школовања или учења језика

Члан 47.

(1) Привремени боравак по основу школовања, односно стицања образовања у основним или средњим школама, или учења српског језика ради наставка школовања или студирања у Републици Србији, може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ о упису у верификовану образовну установу Републике Србије, односно доказ о упису у организацију регистровану за остало образовање или учење језика.

(2) За одобравање привременог боравка малолетног странца ради школовања у Републици Србији потребна је сагласност родитеља, старатеља, односно законског заступника, као и гаранција да ће одрасла особа која живи у Републици Србији бити одговорна за странца за време боравка у Републици Србији, нарочито у погледу обезбеђења смештаја малолетном странцу, здравствене неге и средстава за издржавање.

(3) Уколико је одрасла особа која даје гаранцију за малолетника који се школује, страни држављанин, привремени боравак малолетнику се одобрава на период на који је одобрен привремени боравак даваоцу гаранције.

Привремени боравак по основу студирања

Члан 48.

(1) Привремени боравак по основу студирања у Републици Србији може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ да је уписао студије у акредитованој високошколској установи ради стицања високог образовања у Републици Србији.

(2) Привремени боравак из става (1) овог члана се одобрава у трајању од једне године и може се продужити на исти период, изузев у случају из члана 44. став (5) овог закона.

(3) У случају да студије трају краће од годину дана, привремени боравак се одобрава за период трајања студија.

(4) Продужење привременог боравка странца по основу студирања може се, поред разлога прописаних у члану 45. овог закона, одбити и уколико се утврди да странац континуирано не постиже задовољавајући напредак у

студијама, а у складу са прописима којима је регулисана област високошколског образовања.

**Привремени боравак по основу учешћа у програмима
међународне размене ученика и студената**

Члан 49.

(1) Привремени боравак по основу учешћа у програмима међународне размене ученика и студената у Републици Србији може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ да учествује у програмима међународне размене ученика и студената које је одобрило министарство надлежно за просвету и науку.

(2) За одобравање привременог боравка малолетног странца по основу учешћа у програмима међународне размене ученика у Републици Србији потребна је сагласност родитеља, старатеља, односно законског заступника, као и гаранција да ће организација која спроводи програм размене ученика бити одговорна за малолетног странца за време боравка у Републици Србији, нарочито у погледу обезбеђивања смештаја странца, здравствене неге и средстава за издржавање.

**Привремени боравак по основу специјализације, стручне
обуке или праксе**

Члан 50.

(1) Привремени боравак по основу специјализације, стручне обуке или праксе може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи потврду одговарајућег надлежног органа, установе или другог правног лица у Републици Србији да му је одобрена специјализација, стручна обука или пракса, као и програм којим је утврђено време њиховог трајања.

(2) На странца коме је одобрен привремени боравак из става (1) овог члана примењују се прописи којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији, уколико остварује права по основу рада у Републици Србији.

**Привремени боравак по основу научно-истраживачког рада
или других научно-образовних активности**

Члан 51.

(1) Привремени боравак по основу научно-истраживачког рада или других научно-образовних активности може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи уговор закључен са научно-истраживачком организацијом о обављању научно-истраживачког рада и спровођења истраживачких активности.

(2) Привремени боравак из става (1) овог члана одобрава се у трајању од једне године и може се продужити на исти период, изузев у случају из члана 44. став (5) овог закона.

(3) Ако научно-истраживачки рад или друга научно-образовна активност траје краће од годину дана, привремени боравак се одобрава за период трајања истраживачког рада или друге научно-образовне активности.

(4) На странца коме је одобрен привремени боравак из става (1) овог члана примењују се прописи којима је уређено запошљавање странаца у Републици Србији.

Привремени боравак по основу обављања верске службе

Члан 52.

Привремени боравак по основу обављања верске службе може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи доказе о ангажованости у законски признатој цркви или верској заједници за обављање црквених послова или верских служби, у складу са прописима којима се уређује положај верских заједница.

Привремени боравак по основу лечења или неге

Члан 53.

Привремени боравак по основу лечења или неге може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи доказ да ће здравствена установа или установа социјалне заштите пружити адекватне услуге потребног лечења или неге.

Привремени боравак по основу власништва над непокретношћу

Члан 54.

(1) Привремени боравак по основу права својине над непокретношћу може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и који приложи доказе о власништву над том непокретношћу.

(2) Непокретност у смислу овог закона су стамбене зграде и станови у Републици Србији над којима странац може имати право својине и у којима странац станује у Републици Србији.

Привремени боравак по основу спајања породице

Члан 55.

(1) Уколико су испуњени општи услови из члана 43. овог закона, привремени боравак по основу спајања породице може се одобрити странцу, члану уже породице држављанина Републике Србије, члану уже породице странца са одобреним привременим боравком или сталним настањењем у Републици Србији, као и члану уже породице странца коме је у Републици Србији одобрен азил.

(2) Ужом породицом, у смислу овог закона, сматрају се: супружници, ванбрачни партнери, њихова деца рођена у браку или ван брака, усвојена деца или пасторчад до навршених 18 година живота која нису закључила брак.

(3) Изузетно, чланом уже породице може се сматрати:

- 1) сродник по правој линији држављанина Србије или странца коме је одобрен привремени боравак или стално настањење у Републици Србији или сродник по правој линији његовог супружника или ванбрачног партнера, који зависи од њих и нема адекватну породичну бригу у земљи порекла или
- 2) пунолетно дете држављанина Србије или странца коме је одобрен привремени боравак или стално настањење у Републици Србији или пунолетно дете његовог супружника или ванбрачног партнера које није закључило брак, које не може да подмирује своје потребе због здравственог стања.

(4) У случају полигамног брака, спајање породице одобриће се само једном супружнику и њиховој заједничкој деци до навршених 18 година живота која нису закључила брак.

Привремени боравак за члана породице странца коме је одобрен азил

Члан 56.

(1) За одобрење привременог боравака странцу који је члан уже породице странца коме је у Републици Србији одобрен азил није потребно да се испуне сви општи услови предвиђени чланом 43. овог закона као и услови из члана 41. став (2) овог закона, узимајући у обзир специфичне и личне околности странца са одобреним азилом и чланова његове уже породице.

(2) Уколико је странац коме је одобрен азил у Републици Србији малолетник, одобрење привременог боравака по основу спајања породице могу остварити његови родитељи под истим условима прописаним у ставу (1) овог члана, а у циљу очувања јединства породице.

(3) У случају да члан уже породице странца коме је одобрен азил у Републици Србији не поседује путну исправу, привремени боравак се одобрава решењем.

Рок важења привременог боравака по основу спајања породице

Члан 57.

(1) Привремени боравак ради спајања породице из чл. 55. и 56. овог закона се одобрава у трајању од једне године и продужава се на исти период, изузев у случају из члана 44. став (5) овог закона.

(2) Странцу коме се привремени боравак одобрава по основу спајања породице са странцем коме је одобрен привремени боравак у Републици Србији, привремени боравак се одобрава до истека рока важења одобрења привременог боравака странца са којим се тражи спајање породице.

Привремени боравак малолетног странца рођеног на територији Републике Србије

Члан 58.

(1) Родитељ, старатељ или законски заступник детета које је рођено на територији Републике Србије, а коме су оба родитеља страни држављани, дужан је да у року од три месеца од рођења детета поднесе захтев за одобрење привременог боравака за дете.

(2) Привремени боравак се одобрава на период до када је одобрен привремени боравак родитеља, старатеља или законског заступника детета, односно на период од једне године уколико је један од родитеља, старатеља или законског заступника детета стално настањени странац.

Самостални боравак

Члан 59.

(1) Странцу који је члан уже породице држављанина Републике Србије, странцу коме је одобрен привремени боравак, стално настањење или азил у Републици Србији и који је по основу спајања породице последње четири године непрекидно боравио у Републици Србији, а испуњава опште услове из члана 43. овог закона, може се на његов захтев, одобрити самостални боравак.

(2) Странцу из става (1) овог члана који је у последње три године непрекидно боравио на привременом бораваку по основу спајања породице може се, на његов захтев, одобрити самостални боравак у случају када је

преминуо држављанин Републике Србије или странац са којим се остваривало право на спајање породице.

(3) Изузетно, странцу из става (1) овог члана, коме је одобрен привремени боравак ради спајања породице у временском периоду који је краћи од четири године, а жртва је породичног насиља или у случају других посебно тешких околности може се, на његов захтев, одобрити самостални боравак у случају када нису испуњени општи услови предвиђени чланом 43. овог закона.

(4) Самостални привремени боравак се одобрава у трајању од једне године и продужава се на исти период, изузев у случају из члана 44. став (5) овог закона.

Брак из користи

Члан 60.

(1) Браком из користи, у смислу овог закона, сматра се брак који је склопљен са намером да се странцу омогући улазак или боравак у Републици Србији супротно условима прописаним овим законом.

(2) Околности које могу указивати да је брак склопљен из користи заснивају се на постојању оправдане сумње да супружници:

- 1) не одржавају брачну заједницу;
- 2) се нису упознали пре склапања брака;
- 3) не дају истините личне податке;
- 4) не говоре језик који обоје разумеју;
- 5) да су за склапање брака дата материјална средства, осим ако се не ради о средствима која се дају као мираз, а супружници долазе из земаља у којима је давање мираза обичај;
- 6) да постоје докази ранијих бракова из користи на страни било ког супружника у Републици Србији или иностранству.

(3) Привремени боравак, односно продужење привременог боравка ради спајања породице неће се одобрити странцу ако се након извршених провера које се односе на околности склапања његовог брака основано може претпоставити да је брак склопљен из користи, односно да постоји оправдана сумња да је брак закључен у циљу одобрења привременог боравка.

(4) Одредбе овог члана се примењују и на ванбрачну заједницу.

Привремени боравак из хуманитарних разлога

Члан 61.

(1) Привремени боравак може да се одобри странцу који испуњава опште услове из члана 43. овог закона и за кога постоје друге околности које налажу посебно разматрање у вези са:

- 1) његовим породичним, културним или друштвеним везама са Републиком Србијом, степеном интеграције странца у друштвени живот Републике Србије у претходном периоду, посебно у погледу његовог школовања, радних активности или познавања језика;
- 2) одлагањем принудног удаљења странца из члана 84. овог закона у временском трајању од годину дана или више;

- 3) странцем који је жртва тешког кривичног дела, укључујући и лица која су била умешана у акцију за омогућавање ирегуларне миграције и који сарађује са полицијом и правосудним органима, а његово присуство је неопходно у кривичном поступку или учествује у истрази као сведок или оштећени;
- 4) малолетном странцу који је напуштен, који је жртва организованог криминала или је из других разлога остао без родитељског старања или без пратње;
- 5) озбиљним и оправданим личним разлозима хуманитарне природе, постојања интереса Републике Србије или међународно преузетих обавеза.

(2) Надлежни орган ће одобрити привремени боравак из хуманитарних разлога и уколико утврди да су околности на основу којих је поднет захтев основане, али да из оправданих разлога нису испуњени услови из члана 41. став (2) и члана 43. овог закона.

(3) Привремени боравак из хуманитарних разлога се одобрава у временском трајању од најмање шест месеци, а најдуже до годину дана и може се продужити, уколико околности на основу којих је привремени боравак одобрен и даље постоје.

Привремени боравак странца за ког се претпоставља да је жртва трговине људима

Члан 62.

(1) Уколико се током спровођења поступка утврђивања идентитета странца, на основу посебних показатеља претпостави да је странац жртва трговине људима, надлежни државни орган за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима врши процену стања и потреба жртве, као и идентификацију жртве, у складу са законским овлашћењима у домену регистроване делатности.

(2) Надлежни државни орган за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима обавештава Министарство унутрашњих послова о покретању поступка из става (1) овог члана и информиса странца о условима за одобрење привременог боравка и другим правима.

(3) Привремени боравак странцу за којег се претпоставља да је жртва трговине људима може се одобрити без испуњавања општих услова из члана 43. овог закона у временском трајању од 90 дана.

(4) Током трајања привременог боравка, омогућава се опоравак и елиминисање могућег даљег утицаја извршиоца кривичног дела на жртву, као и могућност да, на основу благовремених и потпуних информација о свом статусу, самостално, без условљавања на сведочење, донесе одлуку о даљој сарадњи са надлежним државним органом за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима, судом, тужилаштвом или полицијом.

(5) У времену важења привременог боравка по овом основу не може се донети решење о враћању.

(6) У времену важења привременог боравка по овом основу, надлежни државни орган за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима координира заштитом жртве трговине људима и у сарадњи са другим институцијама, установама и организацијама обезбеђује сигурност и заштиту, прикладан и сигуран смештај, психолошку и материјалну помоћ, приступ хитној медицинској заштити, приступ образовању за малолетнике, саветовање и

информисање о његовим законским правима и правима која су му доступна, на језику који разуме.

(7) Ако постоји потреба, обезбеђују се и услуге превођења, тумачења и помоћ у остваривању његових права и интереса у случају вођења кривичног поступка.

(8) Када се за малолетног странца за ког се претпоставља да је жртва трговине људима утврди да нема пратњу родитеља, старатеља или законског заступника, надлежни орган, орган старатељства и полиција, у сарадњи са надлежним државним органом за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима, утврђује да ли се на територији Републике Србије налази његова породица, у циљу спајања породице.

(9) Жртва се неће спајати са породицом када државни орган надлежан за заштиту жртава трговине људима оцени да спајање малолетника са породицом није у његовом најбољем интересу, а нарочито уколико постоји сумња да је породица жртве умешана у трговину људима. Спајање малолетника са породицом вршиће се само у ситуацијама када надлежни орган старатељства у сарадњи са надлежним државним органом за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима, утврди да је спајање са породицом у најбољем интересу детета.

(10) Ако се на територији Републике Србије не налази породица жртве или је није могуће пронаћи, малолетнику ће се поставити старатељ у складу са законом.

Привремени боравак за жртве трговине људима

Члан 63.

(1) Уколико се у поступку из члана 62. став (1) овог закона утврди да је странац жртва трговине људима и да је донео самосталну одлуку о даљој сарадњи са надлежним државним органом за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима, судом, тужилаштвом или полицијом, надлежни орган за заштиту жртава трговине људима у форми стручног мишљења о наведеном обавештава Министарство унутрашњих послова.

(2) Жртви трговине људима може се одобрити привремени боравак без испуњавања услова из члана 41. став (2) или члана 43. овог закона.

(3) Жртвама трговине људима, укључујући и малолетнике који су жртве, одобрите се привремени боравак уколико надлежни државни орган за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима сматра да је његов боравак нужен ради његове заштите, опоравка и осигурања безбедности или уколико суд, тужилаштво или полиција сматрају да је његово присуство неопходно због сарадње у кривичном поступку.

(4) Привремени боравак странцу који је жртва трговине људима одобрава се на период од годину дана, са могућношћу продужавања под истим условима.

(5) Странац коме је одобрен привремени боравак као жртви трговине људима, поред права из члана 62. овог закона, без условљавања на пристанак сведочења, има право на приступ тржишту рада, стручном усавршавању и образовању.

(6) Странцу са одобреним привременим боравком за жртве трговине људима, који нема довољно материјалних средстава за неопходно лечење, надлежни државни орган за идентификацију и координацију заштите жртава трговине људима, самостално или у сарадњи са системом здравства,

надлежним центром за социјални рад и другим пружаоцима услуга и организацијама, обезбедиће доступност медицинске и друге неопходне помоћи.

(7) Приликом одобравања привременог боравака странцу који је малолетан, надлежни орган узима у обзир најбољи интерес малолетника, његов узраст и зрелост.

Престанак хуманитарног боравака и привременог боравака за жртве трговине људима

Члан 64.

(1) Привремени боравак за жртве трговине људима или привремени боравак из члана 61. став (1) тачка 3) може се укинути у било ком тренутку уколико странац више не испуњава услове, а нарочито:

- 1) ако је странац коме је одобрен привремени боравак активно, добровољно и самоиницијативно обновио контакте са лицима осумњиченим да су починили кривично дело из области трговине људима и ирегуларних миграција, односно ако се утврди да је пријава ових кривичних дела лажна или неоснована;
- 2) ако је странац коме је одобрен привремени боравак престао да сарађује или се у процесу сарадње служи преварама;
- 3) када то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 4) када правосудни органи одлуче да обуставе поступак.

(2) Привремени боравак из хуманитарних разлога из члана 61. став (1) тач. 1), 2), 4) и 5) престаје ако престану околности због којих је странцу одобрен привремени боравак или то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана.

Начела приликом одлучивања

Члан 65.

(1) Приликом одлучивања о захтеву за привремени боравак, односно о захтеву за продужење привременог боравака, надлежни орган ће, поред утврђивања испуњености општих услова за одобрење привременог боравака, посебно ценити околности сваког појединачног случаја и узети у обзир личне, породичне, економске и социјалне околности, као и дужину трајања претходних боравака странца.

(2) Уколико се приликом одлучивања о захтеву за привремени боравак, односно о захтеву за продужење привременог боравака утврди да захтев треба одбити из разлога заштите безбедности Републике Србије и њених грађана, надлежни орган ће са дужном пажњом ценити претњу коју подносилац захтева представља по безбедност Републике Србије и њених грађана.

(3) Приликом одлучивања о захтеву за привремени боравак, односно о захтеву за продужење привременог боравака малолетника, надлежни орган се руководи решењем које је у његовом најбољем интересу.

Престанак привременог боравака

Члан 66.

(1) Уколико се накнадно сазна да за странца коме је одобрен привремени боравак постоји један или више разлога прописаних за одбијање захтева за привремени боравак, надлежни орган ће донети решење о престанку

права на привремени боравак и одредити рок у ком је дужан да напусти Републику Србију, а који не може бити дужи од 30 дана. Решењем о престанку права на привремени боравак може се изрећи и забрана уласка.

(2) На изрицање забране сходно се примењује члан 78. овог закона.

(3) Приликом доношења решења о престанку права на привремени боравак, цене се посебне околности сваког појединачног случаја, а посебно дужина трајања претходних привремених боравака странца и његове личне, породичне, културне, економске и друге везе са Републиком Србијом.

(4) Против решења о престанку права на привремени боравак странац може, преко надлежног органа, изјавити жалбу у року од 15 дана од дана пријема решења.

(5) Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(6) О жалби на решење о престанку права на привремени боравак одлучује Министарство унутрашњих послова.

(7) Жалба одлаже извршење решења.

(8) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Стално настањење

Члан 67.

(1) Стално настањење је дозвола за дуготрајни боравак страног држављанина у Републици Србији.

(2) Стално настањење одобриће се странцу који испуњава услове из члана 70. овог закона и који је до дана подношења захтева за стално настањење у Републици Србији боравио непрекидно дуже од пет година на основу одобрења за привремени боравак.

(3) Странац који у Републици Србији има одобрен привремени боравак по основу студирања или школовања не може поднети захтев за стално настањење у Републици Србији.

(4) Странац који је у претходном периоду одређено време провео на привременом боравку по основу студирања или школовања у Републици Србији, а касније променио основ боравка у Републици Србији може поднети захтев за стално настањење. Само половина времена који је странац провео у Републици Србији по основу студирања или школовања може се урачунати у време потребно за одобрење сталног настањења.

(5) Непрекидним боравком, у смислу става (2) овог члана сматра се ефективни боравак странца на територији Републике Србије, са могућношћу виšekратног одсуства из Републике Србије до десет месеци или једнократног одсуства до шест месеци, у периоду од пет година.

(6) У тренутку подношења захтева за одобрење сталног настањења странац мора имати одобрен привремени боравак.

(7) Време које је странац који има одобрен привремени боравак провео на издржавању казне затвора не урачунава се у време које је потребно за одобравање сталног настањења.

(8) Странац коме је одобрено стално настањење изједначен је у правима и обавезама са држављанима Републике Србије, осим у погледу оних права и обавеза од којих је, на основу Устава и закона, изузет.

(9) Ближе услове за одобравање сталног настањења, изглед захтева за одобрење сталног настањења као и изглед и начин уношења налепнице одобреног сталног настањења у страну путну исправу, прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Стално настањење у посебним случајевима

Члан 68.

(1) Стално настањење ће се одобрити и странцу који испуњава услове из члана 70. овог закона и:

- 1) који је на територији Републике Србије у брачној или ванбрачној зајединици са држављанином Републике Србије или странцем коме је одобрено стално настањење провео непрекидно најмање три године на одобреном привременом бораваку по основу спајања породице;
- 2) малолетнику на привременом бораваку у Републици Србији, ако је један од родитеља држављанин Републике Србије или странац коме је одобрено стално настањење;
- 3) који је пореклом из Републике Србије;
- 4) другом странцу који има одобрен привремени боравак, ако то налажу разлози хуманости или то представља интерес за Републику Србију.

(2) Одредбе члана 67. ст. (5)–(8) примењују се и у случајевима сталног настањења у посебним случајевима.

Надлежност за одлучивање

Члан 69.

(1) Захтев за стално настањење у Републици Србији странац на прописаном обрасцу лично подноси надлежном органу према месту где му је одобрен привремени боравак у Републици Србији.

(2) О захтеву за стално настањење странца у Републици Србији одлучује Министарство унутрашњих послова у року од 60 дана од дана подношења захтева.

(3) Приликом решавања по поднетом захтеву за одобрење сталног настањења, поред процене да ли су испуњени услови из чл. 67, 68. и 70. овог закона, Министарство унутрашњих послова прибавља процену државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије да ли стални боравак странца на територији Републике Србије представља неприхватљив безбедносни ризик.

(4) Рок за доставу процене је 55 дана од дана достављања захтева на разматрање.

Услови за одобрење сталног настањења

Члан 70.

(1) Уз захтев за одобрење сталног настањења прилаже се:

- 1) важећи страни лични пасош;

- 2) доказ да поседује средства за издржавање;
- 3) доказ о здравственом осигурању;
- 4) пријава адресе становања у Републици Србији;
- 5) доказе о оправданости захтева за одобрење сталног настањења;
- 6) доказ о уплати прописане административне таксе.

(2) Одобрење за стално настањење уноси се у страну путну исправу у облику налепнице.

(3) Странац лично преузима путну исправу у којој је утиснута налепница одобреног сталног настањења.

(4) Изузетно, уколико за то постоје оправдани разлози путну исправу у коју је утиснута налепница сталног настањења може подићи пуномоћник странца.

Одбијање захтева за стално настањење

Члан 71.

(1) Захтев за стално настањење ће се одбити странцу:

- 1) који не испуњава услове из чл. 67, 68. и 70. овог закона;
- 2) који је правоснажно осуђен на казну затвора у трајању дужем од шест месеци за кривично дело за које се гони по службеној дужности или ако је за такво кривично дело покренут поступак;
- 3) ако то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 4) странцу је на снази забрана уласка у Републику Србију;
- 5) странцу је изречена мера безбедности или мера протеривања странца.

(2) Приликом доношења одлуке о поднетом захтеву за стално настањење, у случају постојања разлога из става (1) тач. 2) и 3) овог члана, цене се посебне околности сваког појединачног случаја, а нарочито озбиљност учињеног кривичног дела за које се гони по службеној дужности, претња коју подносилац захтева представља по безбедност Републике Србије и њених грађана у случају даљег боравка на територији државе, узимајући у обзир дужину трајања претходних привремених боравака и његове личне, породичне, културне, економске и друге везе са Републиком Србијом.

(3) Одбијање захтева за стално настањење у Републици Србији не доводи у питање могућност да странац даље борави у Републици Србији по основу одобреног привременог боравка, уколико испуњава услове предвиђене одредбама овог закона којима се регулише привремени боравак.

(4) Против решења о одбијању захтева за стално настањење странац може изјавити жалбу органу који је донео решење у року од 15 дана од дана пријема решења.

(5) Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(6) О жалби на решење о одбијању захтева за стално настањење одлучује Влада.

(7) Жалба одлаже извршење решења.

(8) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Престанак права на стално настањење

Члан 72.

(1) Странцу престаје право на стално настањење у Републици Србији ако:

- 1) представља стварну и озбиљну претњу по јавни поредак или његов даљи боравак на територији државе представља неприхватљив ризик по безбедност Републике Србије и њених грађана;
- 2) му је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања странца;
- 3) је дао лажне податке о свом идентитету или прикрио околности које су биле од значаја за одлучивање о правима у претходном поступку;
- 4) се утврди да се иселио из Републике Србије или да је непрекидно боравио у иностранству дуже од једне године;
- 5) се одрекао од права на стално настањење.

(2) Странац представља стварну и озбиљну претњу по јавни поредак уколико је правоснажно осуђен за кривично дело казном затвора у трајању дужем од једне године, уколико је у периоду од пет година правоснажно осуђиван на казну затвора у укупном трајању од три године или уколико је правоснажно осуђен на казну затвора за кривично дело против човечности и других добара заштићених међународним правом.

(3) Приликом доношења одлуке о престанку права на стално настањење посебно ће се ценити околности сваког појединачног случаја узимајући у обзир пре свега дужину трајања претходног боравка странца у Републици Србији, личне, породичне околности странца, као и везе странца са Републиком Србијом, у односу на претњу коју представља по јавни поредак а посебно озбиљност учињеног кривичног дела.

(4) Уколико се решење о престанку права на стално настањење доноси из разлога из става (1) тач. 1), 2) и 3) овог члана, Министарство унутрашњих послова ће одредити рок у коме је дужан да напусти Републику Србију који не може бити дужи од 30 дана. Решењем о престанку сталног настањења може се изрећи и забрана уласка у одређеном временском периоду.

(5) На изрицање забране сходно се примењује члан 78. овог закона.

(6) О престанку права на стално настањење одлучује Министарство унутрашњих послова.

(7) Против решења о престанку права на стално настањење странац може изјавити жалбу органу који је донео одлуку у року од 15 дана од дана пријема решења.

(8) Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(9) Жалба одлаже извршење решења.

(10) О жалби на решење о престанку права на стално настањење одлучује Влада.

(11) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор. Покретање управног спора не одлаже извршење решења другостепеног органа.

Поновно стицање права на стално настањење

Члан 73.

(1) Странац коме је престало право на стално настањење јер се иселио из Републике Србије или је непрекидно боравио у иностранству дуже од једне године, може поднети захтев за поновно стицање права на стално настањење, ако је до момента подношења захтева имао одобрен привремени боравак у Републици Србији у непрекидном трајању од три године.

(2) У поступку по захтеву из става (1) овог члана, сходно се примењују одредбе чл. 69–71. овог закона.

V. НЕЗАКОНИТ БОРАВАК И ПОСТУПАК ВРАЋАЊА

Незаконит боравак

Члан 74.

- (1) Боравак странца у Републици Србији сматра се незаконитим ако је:
- 1) странац незаконито ушао у Републику Србију;
 - 2) странац у Републици Србији остао дуже од 90 дана у периоду од 180 дана;
 - 3) странац у Републици Србији остао дуже од периода боравака који му је одобрен у издатој визи, или му је виза поништена или укинута;
 - 4) странцу привремени боравак истекао или престао, изузев у случају из члана 41. став (7) овог закона;
 - 5) странцу престало право на стално настањење;
 - 6) странац нема други законски основ за боравак на територији Републике Србије;
 - 7) странац изразио намеру да поднесе захтев за азил, али се у року од 72 сата није јавио у објекат за смештај тражилаца азила, Канцеларију за азил није обавестио о промени адресе становања или је самовољно напустио објекат за смештај тражилаца азила пре подношења захтева за азил;
 - 8) странцу коме је правоснажном одлуком захтев за азил одбачен или одбијен, поступак по поднетом захтеву за азил обустављен или коме је из законом предвиђених разлога престало право на привремену заштиту или азил, а није поступио по налогу за напуштање територије Републике Србије изреченог у правоснажној одлуци органа који је решавао по његовом захтеву за азил;
 - 9) странцу изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања.

(2) У случају да су испуњени услови из става (1) тач. 1)–8) овог члана, надлежни орган након спроведеног поступка доноси решење о враћању.

Начела у поступку враћања

Члан 75.

(1) Током поступка враћања надлежни орган ће имати у виду специфичну ситуацију посебно угрожених лица, породично и здравствено стање лица које се враћа, као и најбољи интерес малолетника.

(2) Током предузимања полицијских мера и радњи према странцима из става (1) овог члана, надлежни орган је дужан да поступа у складу са прописима којима је уређен положај особа са инвалидитетом и међународним уговорима.

(3) Током поступка враћања поступа се у складу са начелом јединства породице, у смислу обједињености свих чланова породице присутних на територији Републике Србије.

(4) Пре доношења решења о враћању малолетника без пратње мора му се обезбедити одговарајућа помоћ службе за социјалну заштиту деце и младих.

(5) Уколико је неопходно, у току поступка враћања обезбеђује се присуство преводиоца на језик који странац разуме или се оправдано може претпоставити да га разуме.

(6) Надлежни орган, на захтев странца, мора обезбедити писани превод диспозитива решења о враћању, превод забране уласка уколико је изречена и превод поуке о правном леку на језик који странац разуме или се оправдано може претпоставити да га разуме.

Изузетак од примене одредби

Члан 76.

Одредбе о враћању странца неће се примењивати у случају одбијања уласка странцу у складу са чланом 15. овог закона.

Решење о враћању и рок за добровољни повратак

Члан 77.

(1) Странцу који незаконито борави на територији Републике Србије, надлежни орган доноси решење о враћању и одређује рок за добровољни повратак у коме је дужан да напусти Републику Србију.

(2) Странац је дужан да у складу са решењем о враћању напусти Републику Србију. Странац је добровољно напустио Републику Србију ако је извршио обавезу враћања у року који му је одређен у решењу о враћању.

(3) Уколико странац не напусти Републику Србију у складу са решењем о враћању, биће принудно удаљен из Републике Србије.

(4) Приликом одређивања рока из става (1) овог члана, надлежни орган ће узети у обзир време у коме странац може да напусти територију Републике Србије, као и околности из члана 75. овог закона, али тај рок не може бити краћи од седам дана ни дужи од 30 дана од дана доношења решења о враћању. Странцу се може одредити и место преласка државне границе уз обавезу пријављивања полицијском службенику на граничном прелазу.

(5) Надлежни орган може продужити период за добровољни повратак странцу који из оправданих разлога није напустио Републику Србију у року који му је одређен.

(6) У току рока за добровољни повратак странац остварује право на хитну медицинску помоћ у складу са одредбама закона који уређује здравствено осигурање, у случају малолетника право на основно образовање, као и право да се укључи у програм за подршку добровољног повратка који спроводи орган надлежан за управљање миграцијама по програму који на предлог тог органа усваја Влада. Након што се странац укључи у програм добровољног повратка из овог става, остварује права у складу са одредбама закона који уређује област азила, а којима је прописан добровољни повратак.

(7) Надлежни орган може решењем о враћању наложити странцу да напусти територију Републике Србије одмах или у року који је краћи од седам дана, ако постоји ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења или ако странац представља опасност по безбедност Републике Србије и њених грађана.

(8) Сматра се да је странац напустио Републику Србију када уђе у другу државу у коју му је одобрен улазак.

(9) У случајевима када је издато решење о враћању, а накнадно се странцу одобри привремени боравак у складу са чланом 61. овог закона, решење о враћању се сматра ништавим.

Забрана уласка

Члан 78.

(1) Приликом доношења решења о враћању надлежни орган може странцу да изрекне и забрану уласка у Републику Србију у одређеном временском периоду уколико:

- 1) странцу није одборен период добровољног повратка у складу са чланом 77. став (7) овог закона;
- 2) странац није испунио обавезу напуштања Републике Србије у складу са роком за добровољни повратак одређеним претходним решењем о враћању.

(2) Странцу се може изрећи забрана уласка у Републику Србију у одређеном временском периоду и у случајевима када:

- 1) постоји оправдана сумња да боравак није коришћен у намеравању сврху;
- 2) странац крши прописе о запошљавању и раду странаца, спречавању нереди на спортским такмичењима, јавном реду и миру, оружју, злоупотреби опојних дрога или пореским обавезама;
- 3) је странац правоснажно осуђен за кривично дело за које се гони по службеној дужности или ако је за такво кривично дело покренут поступак;
- 4) странац понавља чињење прекршаја;
- 5) је странац одговоран за прекршај или осуђен за кривично дело са елементима насиља или ако је за такав прекршај или кривично дело покренут поступак;
- 6) је странац осуђен на казну затвора дужу од једне године;
- 7) је странац у периоду од пет година више пута правоснажно осуђен на казну затвора у укупном трајању од најмање три године;

- 8) је странац осуђен на казну затвора због кривичног дела против међународно заштићених права;
- 9) ако то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 10) странац склопи брак из користи.

(3) Дужина забране уласка одређује се узимајући у обзир све околности појединачног случаја и не изриче се на период дужи од пет година, осим у случају да странац представља озбиљну претњу по безбедност Републике Србије и њених грађана.

(4) У путну исправу странца може се утиснути печат забране уласка.

(5) Надлежни орган се може уздржати од изрицања мере забране уласка у појединачним случајевима из хуманитарних разлога, а нарочито уколико постоје околности из члана 75. ст. (1) и (3) овог закона.

(6) Изглед печата забране уласка и начин уношења забране уласка у страну путну исправу прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Скраћивање и укидање забране уласка

Члан 79.

(1) Странац који је Републику Србију добровољно напустио у складу са решењем о враћању, а коме је протекла половина времена изречене забране уласка у Републику Србију, може надлежном органу поднети захтев за укидање, односно скраћивање забране уласка из личних или хуманитарних разлога односно уколико сматра да су престали разлози због којих му је забрана изречена.

(2) Против одлуке о одбијању захтева за укидање, односно скраћивање забране уласка не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

(3) Надлежни орган може, по службеној дужности, у сваком тренутку укинути забрану уласка странца у Републику Србију у појединачним случајевима, уколико постоје околности из чл. 62. и 63. овог закона.

Право на жалбу

Члан 80.

(1) Против решења о враћању странац може преко надлежног органа у року од 15 дана од дана достављања решења изјавити жалбу. Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(2) О жалби на решење о враћању одлучује Министарство унутрашњих послова.

(3) Жалба на решење о враћању не одлаже извршење решења, осим у случајевима када постоји стварна опасност кршења права предвиђеним чланом 83. овог закона или ако за то постоје озбиљни хуманитарни разлози.

(4) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор.

VI. ЗАДРЖАВАЊЕ И ПРИНУДНО УДАЉЕЊЕ

Принудно удаљење

Члан 81.

- (1) Странац може бити принудно удаљен из Републике Србије уколико:

- 1) не напусти Републику Србију у року који му је одређен за добровољни повратак;
- 2) период за добровољни повратак није изречен;
- 3) је судском одлуком изречена мера безбедности протеривања или заштитна мера удаљења странца из земље.

(2) Уколико се принудно удаљење спроводи из разлога прописаних у ставу (1) тачка 3) овог члана, надлежни орган ће донети решење о отказу боравка и забрани уласка странца у Републику Србију у временском трајању изречене мере безбедности протеривања или заштитне мере удаљења странца из земље, и одредити рок за напуштање територије Републике Србије који не може бити дужи од 30 дана. Против решења из овог става не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

(3) Принудно удаљење врше полицијски службеници надлежног органа или прихватилишта за странце у складу са својим овлашћењима.

(4) Ради обезбеђења извршења принудног удаљења, странцу се могу привремено одузети путне и друге исправе, путне карте, као и имовинске вредности у складу са одредбама Закона о полицији.

(5) Министар надлежан за унутрашње послове донеће пропис којим се ближе уређују услови и начин спровођења принудног удаљења странца из Републике Србије.

Надзор поступка принудног удаљења

Члан 82.

Заштитник грађана у складу са надлежностима из Закона о Заштитнику грађана и Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака, врши надзор над поступком принудног удаљења странца.

Забрана принудног удаљења

Члан 83.

(1) Странац не сме бити принудно удаљен на територију где му прети прогон због његове расе, пола, сексуалне оријентације или родног идентитета, вере, националне припадности, држављанства, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења.

(2) Одредба става (1) овог члана неће се примењивати на странца за кога се основано може сматрати да угрожава безбедност Републике Србије или на странца који је правоснажном пресудом осуђен за тешко кривично дело, због чега представља опасност за јавни поредак.

(3) Независно од става (2) овог члана странац не сме бити принудно удаљен на територију на којој постоји ризик да ће бити подвргнут извршењу смртне казне, мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању, односно тамо где му прети озбиљно кршење права зајамчених Уставом.

(4) Малолетник без пратње не сме бити принудно удаљен, осим у случају да је надлежни орган уверења да ће малолетник бити враћен члану породице, старатељу или одговарајућој установи за прихват деце.

Одлагање принудног удаљења

Члан 84.

(1) Решење о одлагању принудног удаљења надлежни орган донеће уколико постоје разлози прописани чланом 83. овог закона или уколико:

- 1) није утврђен идентитет странца и то не његовом кривицом;
- 2) није могуће извршити превоз странца из Републике Србије;
- 3) се појаве озбиљне потешкоће везане за психичко, физичко или здравствено стања странца.

(2) Када се одлаже принудно удаљење за једног члана породице, надлежни орган при доношењу решења о одлагању принудног удаљења осталих чланова породице узима у обзир начело породичног јединства.

(3) При доношењу решења о одлагању принудног удаљења, надлежни орган може да одреди боравак у складу са чланом 93. овог закона.

(4) Странац коме је принудно удаљење одложено остварује право на хитну медицинску помоћ у складу са одредбама закона који уређује здравствено осигурање, а у случају малолетника и право на основно образовање.

(5) Странцу коме је одложено принудно удаљење не престаје обавеза напуштања Републике Србије.

(6) Странцу коме је принудно удаљење одложено издаје се привремена лична карта за странца.

Члан 85.

(1) Одлагање принудног удаљења се одобрава на период до годину дана и може се продужити од стране надлежног органа.

(2) Одлагање принудног удаљења се укида уколико основ за одлагање престане да постоји или уколико се странац не придржава обавеза које проистичу из обавезног боравка.

(3) У случају истека, односно поништења одлагања принудног удаљења у складу са ставом (2) овог члана, странац мора вратити надлежном органу исправу из члана 84. став (6) овог закона.

(4) Жалба против решења о одлагању принудног удаљења и решења којим се укида одлагање принудног удаљења се изјављује надлежном органу у року од осам дана од дана достављања решења.

(5) Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(6) Жалба одлаже извршење решења.

(7) О жалби одлучује Министарство унутрашњих послова.

(8) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор.

Провера идентита и задржавање странца

Члан 86.

(1) Странац се може задржати у просторијама надлежног органа, у складу са законом и другим прописима, због утврђивања његовог идентитета или законитости његовог боравка на територији Републике Србије.

(2) Ако то налажу разлози обезбеђења принудног удаљења странац коме је донето решење о враћању може се задржати у просторијама надлежног органа ради његовог спровођења до граничног прелаза.

Одређивање боравка у прихватилишту

Члан 87.

(1) Странцу који се налази у поступку враћања, а у сврху припреме враћања или извршења принудног удаљења одређује се боравак у прихватилишту на основу решења надлежног органа или решења граничне полиције о смештају странца у прихватилиште.

(2) Смештај странца у прихватилиште из става (1) овог члана надлежни орган или гранична полиција ће одредити уколико се у конкретном случају не могу ефикасно применити одредбе које се односе на обавезни боравак странца из члана 93. овог закона, а нарочито ако:

- 1) постоји ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења,
- 2) странац избегава или омета припрему за враћање односно принудно удаљење.

(3) Ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења представља постојање оправдане сумње да страни држављанин неће добровољно напустити Републику Србију и поступити у складу са решењем о враћању. Основана сумња из овог става постоји уколико странац:

- 1) не поседује документа за утврђивање идентитета;
- 2) не сарађује у поступку враћања или омета своје удаљење;
- 3) није добровољно напустио Републику Србију;
- 4) не сарађује у поступку утврђивања идентитета или држављанства или је о себи дао лажне или противречне податке;
- 5) користи или је користио лажне или фалсификоване документе;
- 6) покуша или је већ ушао у Републику Србију на незаконит начин;
- 7) није поштовао обавезе из решења о обавезном боравку у одређеном месту;
- 8) нема родбину или друштвене везе у Републици Србији;
- 9) нема средстава за обезбеђивање смештаја, односно издржавање.

(4) Сматра се да странац избегава или омета припреме за враћање или принудно удаљење уколико његов идентитет не може да се утврди, односно уколико странац не поседује путну исправу.

(5) Изузетно од става (1) овог члана, странцу који има здравствене или друге посебне потребе, обезбедиће се други одговарајући смештај.

(6) Странац коме се одређује боравак у прихватилишту се у најкраћем року, писаним путем, на језику који разуме или се оправдано претпоставља да га разуме, обавештава о разлозима за одређивање боравка.

Трајање боравка у прихватилицу

Члан 88.

(1) Боравак странца у прихватилицу траје што је краће могуће, а током боравка странца у прихватилицу мора бити довољно изгледа да се странац може принудно удаљити. Трајање боравка у прихватилицу не може бити дуже од 90 дана.

(2) После истека временског периода из става (1) овог члана, странцу се може продужити боравак у прихватилицу најдуже још 90 дана уколико:

- 1) странцу и даље није утврђен идентитет;
- 2) странац намерно омета принудно удаљење.

(3) Решење о продужењу смештаја странца у прихватилицу доноси Министарство унутрашњих послова најкасније 15 дана пре истека времена за које је одређен боравак у прихватилицу.

(4) Укупно време боравка у прихватилицу не може бити дуже од 180 дана.

(5) Време које је странац провео на издржавању казне затвора или у притвору, не урачунава се у време боравка у прихватилицу.

Отпуштање из прихватилице

Члан 89.

Странац се отпушта из прихватилице уколико:

- 1) услови из члана 87. ст. (1), (2) и (3) више не постоје;
- 2) у складу са чланом 90. овог закона суд одлучи да странца треба отпустити из прихватилице;
- 3) истекне временски рок из члана 88. овог закона;
- 4) странац затражи азил у Републици Србији, осим уколико постоје разлози за ограничење кретања тражиоца азила у складу са одредбама закона који уређују област азила.

Правни лекови у поступку смештаја странца у прихватилице

Члан 90.

(1) Против решења надлежног органа или граничне полиције о смештају лица у прихватилице и решења о продужењу смештаја, није дозвољена жалба.

(2) Против одлуке може се покренути управни спор, у року од 8 дана од дана уручења одлуке.

(3) Тужба не одлаже извршење решења.

(4) Суд је дужан да о тужби одлучи у року од 15 дана од дана подношења тужбе.

Кућни ред и правила боравка у прихватилицу

Члан 91.

(1) Странац је дужан да се придржава кућног реда и правила боравка у прихватилицу, које не може да напусти без одобрења.

(2) Кућни ред и правила боравка у прихватилицу прописује министар надлежан за унутрашње послове. Кућним редом се нарочито уређује:

- 1) обавеза странца да не напушта прихватилиште без одобрења;
- 2) обавеза странца да сарађује у поступку враћања и да поштује кућни ред и правила боравка у прихватилишту;
- 3) право странца да оствари контакт са адвокатом, члановима породице и надлежним конзуларним службама;
- 4) право странца на хитну медицинску помоћ;
- 5) право странца да одређени временски период у току дана проведе на отвореном и да има могућност за рекреацију;
- 6) право странца да у предвиђеној процедури искаже незадовољство условима смештаја у прихватилишту;
- 7) обавезе релевантних органа да узму у обзир потребе посебно угрожених лица;
- 8) право релевантних и надлежних националних, међународних и невладиних организација да посете прихватилиште;
- 9) обавезу прихватилишта да информације о кућном реду и правилима боравка у прихватилишту дају странцу на увид на језику који разуме, или се може претпоставити да разуме;
- 10) правила поступања полицијских службеника у прихватилишту у случају да странац крши кућни ред и правила боравка у прихватилишту.

Смештај малолетног странца у прихватилиште

Члан 92.

(1) Малолетни странац смешта се у прихватилиште заједно са родитељем, старатељем односно законским заступником, само као крајња мера и на најкраћи могући временски период.

(2) Породицама смештеним у прихватилишту које чекају удаљење даје се одвојен смештај којим се гарантује одговарајућа потреба за приватности.

(3) Малолетницима који бораве у прихватилишту омогућиће се учешће у активностима које укључују игру и рекреативне активности примерене узрасту малолетника, а у зависности од дужине боравка у прихватилишту морају имати и приступ основном образовању.

(4) Приликом боравка малолетника у прихватилишту водиће се рачуна о његовом најбољем интересу.

(5) Малолетном странцу без пратње родитеља, старатеља или законског заступника надлежни центар за социјални рад, након спроведене законске процедуре, одређује смештај у установи социјалне заштите или специјализованим прихватилиштима намењеним за смештај малолетних странаца без пратње.

(6) Средства за смештај малолетног странца из става (5) овог члана у установе социјалне заштите или специјализована прихватилишта намењена за смештај малолетних странаца без пратње падају на терет буџета Републике Србије.

Обавезни боравак у одређеном месту

Члан 93.

(1) Надлежни орган ће странцу решењем одредити обавезни боравак у одређеном месту (у даљем тексту: обавезни боравак) када у складу са чланом 87. овог закона постоји ризик да странац неће бити доступан надлежном органу ради спровођења принудног удаљења, а смештај лица у прихватилиште не би било сразмерна мера, односно у случају да је странцу донето решење о одлагању принудног удаљења из члана 84. овог закона.

(2) Обавезни боравак се може одобрити у временском трајању до једне године, и може да се продужи на исти период, у зависности од постојања разлога због којих се обавезни боравак одобрава.

(3) Странац коме је одређен обавезни боравак, дужан је да борави на одређеној адреси и да се јавља надлежном органу у складу са наложеним у решењу из става (1) овог члана.

(4) Кад за то постоје оправдани разлози, надлежни орган може решењем одобрити странцу да привремено напусти место обавезног боравка.

(5) Странцу који нема путну исправу издаје се привремена лична карта.

(6) Странцу који у намери онемогућавања или ометања принудног удаљења поступа супротно обавезама из ст. (2) и (3) овог члана, надлежни орган ће одредити боравак у прихватилишту у складу са чланом 87. овог закона.

(7) Против решења из става (1) овог члана, као и против решења из става (4) овог члана, странац може преко надлежног органа да изјави жалбу у року од осам дана од дана пријема решења.

(8) Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе. О жалби одлучује Министарство унутрашњих послова.

(9) Жалба не одлаже извршење решења.

(10) Против решења донетог у другом степену може се покренути управни спор.

(11) Обавезни боравак се уноси у путну исправу странца утискивањем налепнице обавезног боравка чији изглед и начин уношења прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Трошкови враћања странца

Члан 94.

(1) Трошкови боравка у прихватилишту, трошкови спровођења до дипломатског или конзуларног представништва, до прихватилишта, односно до државне границе и други трошкови враћања странца, падају на његов терет.

(2) Уколико странац нема средстава за издржавање, трошкове из става (1) овог члана сноси лице које се обавезало да ће сносити трошкове његовог боравка у Републици Србији.

(3) Трошкови које није могуће наплатити на начин из ст. (1) и (2) овог члана, падају на терет буџета Републике Србије.

VII. ПУТНЕ ИСПРАВЕ ЗА СТРАНЦЕ

Врсте путних исправа за странце

Члан 95.

Путне исправе за странце у смислу овог закона су путна исправа за лица без држављанства и путни лист за странца.

Путна исправа за лица без држављанства

Члан 96.

(1) Путну исправу за лица без држављанства издаје надлежни орган, у складу са међународним уговором.

(2) Путна исправа за лица без држављанства издаје се са роком важности до две године.

Путни лист за странца

Члан 97.

(1) Путни лист за странца издаје се странцу који нема важећу путну исправу ако:

- 1) му је престало држављанство Републике Србије – за одлазак у иностранство;
- 2) је изгубио страну путну исправу или је на други начин остао без ње, а држава чији је држављанин нема своје дипломатско или конзуларно представништво у Републици Србији, нити њене интересе заступа друга држава – за одлазак у иностранство;
- 3) се принудно удаљава – за одлазак у иностранство.

(2) Путни лист за странца може да се изда и другом странцу ако за то постоје оправдани разлози.

Надлежност за издавање путног листа за странца

Члан 98.

(1) Путни лист за странца издаје:

- 1) у случају из члана 97. став (1) овог закона - надлежни орган;
- 2) у случајевима из члана 97. став (2) овог закона – надлежни орган или дипломатско-конзуларно представништво уз претходну сагласност Министарства унутрашњих послова.

(2) Путни лист за странца издаје се са роком важења до 30 дана.

(3) Изглед обрасца и поступак издавања путног листа за странца прописује министар надлежан за унутрашње послове.

Одбијање захтева за издавање путне исправе за странца

Члан 99.

(1) Странцу се неће издати путна исправа за странце:

- 1) ако се против њега води кривични, односно прекршајни поступак осим кад постоји сагласност органа који води поступак;
- 2) ако је осуђен на казну затвора или новчану казну, док казну не издржи, односно не плати новчану казну;

- 3) ако није измирио своју доспелу имовинскоправну обавезу за коју постоји правоснажно решење, на захтев надлежног суда;
- 4) ако то захтевају разлози заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије;
- 5) ако то налажу међународне обавезе Републике Србије.

(2) Путни лист за странца из члана 97. став (1) тачка 3) може се издати иако постоје сметње из става (1) тач. 1)–4) овог члана.

(3) Против решења о одбијању захтева за издавање путне исправе за странца из члана 96. и 97. овог закона странац може изјавити жалбу органу који је донео одлуку у року од осам дана од дана пријема одлуке.

(4) Жалба се подноси у писаној форми, на српском језику, уз плаћање прописане таксе.

(5) О жалби на решење о одбијању захтева за издавање путне исправе из чл. 96. и 97. одлучује Министарство унутрашњих послова или министарство надлежно за спољне послове, у зависности од органа који је донео одлуку из става (1) овог члана.

(6) Жалба не одлаже извршење решења.

(7) Против решења донетог у другостепеном поступку може се покренути управни спор.

(8) Из разлога предвиђених у ставу (1) овог члана, странцу коме је већ издата путна исправа за странце иста се може привремено одузети, о чему се издаје потврда.

(9) Надлежни орган ће привремено одузету путну исправу за странца вратити странцу кад престану разлози из става (1) овог члана.

VIII. ИСПРАВЕ ЗА ДОКАЗИВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА

Врсте исправа за доказивање идентитета

Члан 100.

Странац у Републици Србији доказује идентитет страном важећом путном исправом, важећом личном картом коју је издао надлежни орган друге државе, личном картом за странца, привременом личном картом за странца и посебном личном картом.

Коришћење исправе за доказивање идентитета

Члан 101.

(1) Странац је дужан да на захтев полицијског службеника покаже исправу о идентитету из члана 100. овог закона.

(2) Странац не сме исправу о свом идентитету давати на послугу другом лицу, нити се сме служити неважећом или туђом исправом као својом.

Право на личну карту за странца и посебну личну карту

Члан 102.

(1) Лична карта за странца издаје се странцу коме је одобрено стално настањење, као и странцу који нема важећу путну исправу, а привремени боравак му је одобрен решењем.

(2) Привременa лична карта за странца се издаје странцу коме је одложено принудно удаљење у складу са чланом 84. овог закона или коме је одређен обавезни боравак у складу са чланом 93. овог закона.

(3) Странцу који је члан дипломатског или конзуларног представништва стране државе или члан друге мисије која има дипломатски статус, издаје се посебна лична карта.

Садржај обрасца личне карте за странца, привремене личне карте за странца и посебне личне карте

Члан 103.

(1) Образац личне карте за странца и привремене личне карте за странце садржи следеће податке о странцу: презиме, име, дан, месец и годину рођења, пол, евиденцијски број странца, државу рођења, држављанство.

(2) У образац личне карте за странца се уносе и слике биометријских података странца коме се издаје лична карта (фотографија и потпис), регистарски и серијски број личне карте за странце као и датум издавања, рок важења и орган издавања.

(3) Образац личне карте за странца и привремене личне карте за странца садржи микроконтролер (чип) и простор за машински читљиву зону за потребе аутоматског читавања података у који се уносе видљиви подаци на исправи, као и подаци о пребивалишту или адреси становања странца, статус странца у Републици Србији и биометријски отисак прста странца.

(4) По захтеву странца коме се издаје или је издата лична карта за странца, у складу са посебним прописима, у микроконтролер (чип) се уписује квалификовани електронски сертификат имаоца и одговарајући подаци за формирање квалификованог електронског потписа тако да лична карта за странца постаје средство за формирање квалификованог електронског потписа.

(5) Образац личне карте за странца и привремене личне карте за странца се штампа на српском језику, ћириличким писмом, латиничним писмом и на енглеском језику, а подаци о презимену и имену странца се уписују онако како су уписани у путну исправу странца у транскрипцији на енглеском језику, док се подаци о држави рођења и држављанству странца уписују латиничним писмом, на начин како се на српском језику назива држава чији је странац држављанин.

(6) Посебна лична карта садржи следеће податке о странцу: фотографију, својеручни потпис, име и презиме, дан, месец и годину рођења, пол, место и државу рођења, звање носиоца, назив и адресу дипломатске мисије.

Подношење захтева за издавање личне карте за странца

Члан 104.

(1) Странац из члана 102. става (1) овог закона, дужан је да у року од 30 дана од дана остваривања права на основу ког се издаје лична карта за странце, надлежном органу лично поднесе захтев за издавање личне карте за странца.

(2) Странац коме се издаје лична карта за странца или привремена лична карта за странца, а који због својих верских или националних обичаја носи капу или мараму као саставни део ношње, односно одеће, може бити фотографисан са капом или марамом.

(3) Приликом подношења захтева за издавање личне карте за странца или привремене личне карте за странца, странцу се издаје потврда, која служи као доказ о поднетом захтеву.

(4) Странцу који је навршио 16 година живота, а остварио је право на личну карту за странца из члана 102. став (1) овог закона издаје се лична карта за странца. Један од родитеља, старатеља односно законског заступника странца из овог става дужан је да 30 дана по његовој навршеној шеснаестој години поднесе захтев за издавање личне карте за странца.

(5) На захтев родитеља, старатеља односно законског заступника, лична карта за странца може да се изда и малолетном странцу из члана 102. став (1) овог закона, који је навршио десет година живота.

(6) Приликом подношења захтева из ст. (4) и (5) овог члана неопходно је присуство једног родитеља, старатеља односно законског заступника.

(7) Изглед обрасца и поступак издавања личне карте за странца и привремене личне карте прописује министар надлежан за унутрашње послове, а изглед обрасца и поступак издавања посебне личне карте прописује министар надлежан за спољне послове.

Надлежност

Члан 105.

(1) Личну карту за странца и привремену личну карту за странца издаје надлежни орган.

(2) Посебну личну карту за странца издаје министарство надлежно за спољне послове.

Рок важења

Члан 106.

(1) Лична карта за странца коме је одобрено стално настањење, издаје се са роком важења од пет година.

(2) Лична карта за странца коме је одобрен привремени боравак издаје се са роком важења на који му је решењем одобрен привремени боравак.

(3) Привремена лична карта издаје се са роком важења на који му је одређен обавезни боравак, односно са роком важења у складу са решењем о одлагању принудног удаљења.

(4) Малолетном странцу коме је одобрено стално настањење лична карта за странца издаје се са роком важења од две године.

(5) Посебна лична карта издаје се са роком важења до четири године.

Издавање нове личне карте за странца

Члан 107.

(1) Странцу ће се издати нова лична карта за странца ако је претходно издата лична карта за странца истекла, оштећена или ако фотографија више не одговара његовом изгледу или када из других разлога не може да служи својој сврси.

(2) Странац је дужан, да у року од 15 дана од дана наступања разлога из става (1) овог члана, поднесе надлежном органу захтев за издавање нове личне карте за странца.

Враћање личне карте за странца и проглашење неважећом личне карте за странца

Члан 108.

(1) Странац је дужан да надлежном органу врати личну карту за странца ако:

- 1) је стекао држављанство Републике Србије;
- 2) се исељава из Републике Србије;
- 3) му је престало право на стално настањење или на привремени боравак, односно ако му је привремени боравак истекао.

(2) Странац је дужан да о нестанку личне карте за странца или привремене личне карте за странца без одлагања обавести надлежни орган, који решењем проглашава личну карту за странца или привремену личну карту за странца неважећом и исто оглашава у „Службеном гласнику Републике Србије” о трошку странца.

(3) Против решења о проглашавању неважећом личне карте за странца или привремене личне карте за странца није допуштена жалба, али се може покренути управни спор.

Обавезе странца у случају нестанка исправе за доказивање идентитета

Члан 109.

(1) Странац који је на територији Републике Србије о нестанку стране путне исправе у коју је утиснута важећа визна налепница, важећа налепница привременог боравака или сталног настањења у Републици Србији без одлагања обавештава надлежни орган.

(2) О нестанку стране путне исправе која не садржи налепнице из става (1) овог члана странац може обавестити надлежни орган, а у циљу прибављања путног документа за напуштање територије Републике Србије.

(3) Потврду о нестанку стране путне исправе на територији Републике Србије издаје надлежни орган.

IX. БОРАВИШТЕ И ПРЕБИВАЛИШТЕ СТРАНЦА

Појам боравишта, адресе становања и пребивалишта

Члан 110.

(1) Боравиште је, у смислу овог закона, место и адреса на којој странац борави дуже од 24 часа.

(2) Адреса становања је пријављена адреса на којој странац намерава да борави током одобреног привременог боравака у Републици Србији.

(3) Странац на привременом бораваку је дужан да у року од три дана од дана промене адресе становања о наведеном обавести надлежни орган.

(4) Сматра се да странац не мења адресу становања уколико је боравиште пријављено на другој адреси из личних, пословних или других разлога, а то боравиште не траје дуже од 15 дана.

(5) Странац коме је одобрено стално настањење у Републици Србији има пријављено пребивалиште.

(6) Пребивалиште је, у смислу овог закона, место у коме се стално настањени странац настанио са намером да у њему стално живи, односно

место у коме се налази центар његових животних активности, професионалних, економских, социјалних и других веза које доказују његову трајну повезаност с местом у коме се настанио.

(7) Странац на сталном настањењу је дужан да у року од осам дана од дана промене пребивалишта о томе обавести надлежни орган.

Пријављивање боравишта, пребивалишта и промене адресе становања и одјава пребивалишта

Члан 111.

(1) Правна лица, предузетници и физичка лица која пружају услуге смештаја странцима уз накнаду дужна су да полицијској управи према месту смештаја странца изврше пријаву боравишта странца у року од 24 часа од часа пружања услуге смештаја.

(2) Правна лица, предузетници и физичка лица код којих странци долазе у посету дужна су да полицијској управи према месту смештаја странца изврше пријаву боравишта странца у року од 24 часа од доласка странца у посету.

(3) Странац који не користи смештај из става (1) овог члана или не одседа на приватној адреси код физичког или правног лица, дужан је да полицијској управи према месту смештаја, сам пријави своје боравиште у року од 24 часа од уласка у Републику Србију, односно од дана промене боравишта.

(4) Физичко лице из става (2) овог члана је лице код кога странац долази у посету. Физичко лице код кога странац долази у посету може овластити друго лице или странца који је дошао код њега у посету да сам изврши пријаву боравишта из става (2) овог члана.

(5) Уколико за то постоје одговарајући технички услови, пријава боравишта странца може се вршити у електронском облику, применом шеме електронске идентификације минимално средњег нивоа поузданости у складу са законом којим се уређује електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању.

(6) Изглед обрасца пријаве боравишта и начин пријављивања боравишта странца, адресе становања, промене адресе становања, пријаве и одјаве пребивалишта странца, прописује министар надлежан за унутрашње послове.

X. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ О КРЕТАЊУ СТРАНЦА У УНИФОРМИ

Услови за ношење стране војне, полицијске или царинске униформе

Члан 112.

На територији Републике Србије странци се могу кретати у страном војној, полицијској или царинској униформи у складу са међународним уговором.

XI. ОБРАДА ПОДАТАКА

Обрада података о личности

Члан 113.

(1) Подаци о личности странаца и држављана Републике Србије који се доводе у везу са страним држављанином обрађују се кад је то:

- 1) неопходно за спровођење поступака и послова предвиђених овим законом;
- 2) неопходно ради заштите јавног поретка или безбедности Републике Србије;
- 3) предвиђено законом или међународним уговором.

(2) Обрада података о личности странаца и држављана Републике Србије који се доводе у везу са страним држављанином врши се у складу са одредбама закона којим се уређују евиденција и обрада података у области унутрашњих послова.

(3) Основ обраде података о личности су одредбе овог закона.

Сврха обраде података о личности

Члан 114.

Обрада података о личности врши се у сврху издавања виза, одобравања привремених боравака, сталних настањења, изрицања решења о враћању, изрицања забране уласка у Републику Србију, одређивања боравака у прихватилишту за странце, издавања путних исправа за странце и личних карата за странце, пријаве боравишта и пребивалишта странаца и других послова везаних за улазак, боравак, удаљење и статус странаца у Републици Србији.

Евиденције

Члан 115.

(1) Министарство унутрашњих послова у сврху обављања послова утврђених овим законом води евиденције о:

- 1) странцима којима је пријављено боравиште;
- 2) странцима којима је одобрено стално настањење;
- 3) странцима којима је одобрен привремени боравак;
- 4) странцима којима је донето решење о враћању, којима је изречена забрана уласка, странцима према којима је поступао надлежни орган, као и о странцима којима је изречена заштитна мера удаљења или мера безбедности протеривања;
- 5) странцима којима је на предлог државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије изречена забрана уласка у Републику Србију, као и надзор и контрола странца приликом преласка државне границе или кретања преко територије Републике Србије;
- 6) странцима којима је одређен боравак у прихватилишту;
- 7) странцима којима је одређен обавезни боравак;

- 8) издатим личним картама за странце, привременим личним картама за странце и странцима којима су издате путне исправе за странце;
- 9) пријави несталих и пронађених исправа за доказивање идентитета у складу са овим законом;
- 10) пријави несталих и пронађених националних путних и других исправа странаца;
- 11) одбијеним и издатим визама на граничном прелазу, о поништеним, укинутим и продуженим визама.

(2) На питања која се односе на евиденције и обраду података које се воде у складу са ставом (1) овог члана, као и на садржину тих евиденција, ажурирање и брисање, рокове чувања и мере заштите података примењују се прописи о евиденцијама и обради података и у области унутрашњих послова.

(3) Министарство надлежно за спољне послове, у сврху обављања послова утврђених овим законом, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности, може да прикупља и обрађује податке о личности странца и са њим повезаних физичких и правних лица и о томе води евиденције које садрже следеће податке:

- 1) евиденција о визама (име и презиме странца; презиме при рођењу; датум рођења; место и држава рођења; пол странца; фотографија странца; држављанство; име и презиме родитеља; адреса странца у иностранству; телефонски број; електронска адреса странца; врста, број и рок важења стране путне исправе; занимање, назив и адреса послодавца у иностранству; назив и адреса образовне установе у иностранству коју странац похађа; да ли у случају транзита странац поседује дозволу за улазак у трећу државу; да ли у путној исправи има дозволу за повратак у државу боравка ако то није земља његовог порекла; претходни боравци у Републици Србији; датум доласка и одласка из Републике Србије; превозно средство којим странац долази у Републику Србију; име и презиме, датум, место, држава рођења и држављанство супружника, ванбрачног партнера и деце странца; име, презиме, адреса, држављанство, телефонски број, матични или евиденцијски број позивара и разлог позивања странца у Републику Србију; назив, седиште, матични број, порески идентификациони број, име, презиме и матични број одговорног лица у правном лицу које позива странца у посету и разлог позивања странца у Републику Србију; број и назив органа који врши оверу гарантног писма, датум овере гарантног писма; серијски бројеви других виза које су издате у последње три године и важност тих виза; место и датум подношења захтева за визу; врста визе која се тражи; број тражених улазака; серијски број визе; период важења визе; број дана боравка; сврха путовања; датум и разлог одбијања визе; датум, разлог и назив органа који је поништио или укинуо визу);
- 2) о издатим путним листовима за странце (име и презиме странца, презиме при рођењу, датум рођења, место и држава рођења, пол странца, држављанство, име и презиме супружника или ванбрачног партнера странца; име и презиме родитеља; адреса странца у иностранству, адреса странца у Републици Србији, телефонски број, електронска адреса

странца, фотографија странца, серијски број, датум издавања и рок важења путног листа за странце и орган који га је издао);

- 3) о издатим посебним личним картама за странце (име и презиме странца, датум рођења странца, државу рођења странца, држављанство странца, пол странца, звање носиоца посебне личне карте у оквиру стране дипломатске мисије, назив и адресу дипломатске мисије, датум издавања, серијски број, рок важења посебне личне карте за странца).

(4) Подаци из евиденција о визама из става (3) тачка 1) овог члана се обрађују и воде електронски, у националном Визном информационом систему.

(5) Рок чувања података из евиденција из става (3) овог члана је пет година.

(6) Орган надлежан за управљање миграцијама у Републици Србији у сврху спровођења програма добровољног повратка странца, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности може да прикупља и обрађује податке о личности странца и са њим повезаних физичких и правних лица и о томе води евиденцију која садржи следеће податке: име и презиме странца; презиме при рођењу; датум рођења; место и држава рођења; пол странца; фотографија странца; држављанство; име и презиме родитеља; врста, број и рок важења стране путне исправе; боравиште странца у Републици Србији; име и презиме, телефон и електронска адреса старатеља странца ако има постављеног старатеља; датум и евиденциони број пријаве за добровољни повратак; име и презиме, датум рођења супружника или ванбрачног партнера и деце странца који са њим учествују у програму добровољног повратка; датум и место добровољног одласка странца; адреса странца у земљи добровољног повратка.

(7) Захтеви странца за остваривање неког од права прописаних овим законом и документа која странац подноси у том поступку чувају се за текућу и претходне две године, након чега се уништавају, изузев захтева за стално настањење странца који се чува трајно.

(8) Министарство унутрашњих послова, министарство надлежно за спољне послове и орган надлежан за управљање миграцијама су руковојци података које обрађују у својим евиденцијама.

(9) Државни орган надлежан за послове безбедности Републике Србије и њених грађана корисник је података из евиденција које се воде у складу са овим законом.

Сарадња државних органа

Члан 116.

Државни органи и са њима повезане организације који обављају послове у вези са остваривањем различитих права странца непосредно и континуирано сарађују и размењују информације неопходне за спровођење поступака и послова предвиђених овим законом.

Размена података о личности

Члан 117.

(1) Размена података о личности странца и са њим повезаних физичких и правних лица, која је неопходна за спровођење поступака и послова предвиђених овим законом, обавља се са државним органима и са њима повезаним организацијама у складу са одредбама закона о обради података и

евиденцијама у области унутрашњих послова и врши се између Министарства унутрашњих послова и:

- 1) министарства надлежног за спољне послове, у сврху издавања виза;
- 2) државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије, у сврху заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
- 3) организације надлежне за послове запошљавања, у сврху примене прописа о запошљавању странаца;
- 4) органа надлежног за управљање миграцијама, у сврху укључивања странца у програм подршке добровољном повратку.

(2) У складу са ставом (1) тачка 1) овог члана, Министарство унутрашњих послова преузима податке о поднетим захтевима за визу у дипломатско-конзуларним представништвима и, у складу са чланом 29. овог закона, врши провере по поднетом захтеву и даје претходну сагласност, док министарство надлежно за спољне послове, у складу са чланом 29. став (1) овог закона, врши провере кроз евиденције прописане чланом 115. став (1) тач. 1), 2), 3), 4) и 5) овог закона.

(3) У складу са ставом (1) тачка 2) овог члана орган надлежан за послове заштите безбедности Републике Србије и њених грађана преузима податке из евиденција које се воде на основу овог закона.

(4) У складу са ставом (1) тачка 3) овог члана организација надлежна за послове запошљавања од Министарства унутрашњих послова преузима податке о одобреном привременом или сталном настањењу странца, док Министарство унутрашњих послова преузима податке о издатим радним дозволама за странце у складу са прописима којима се регулише запошљавање странаца.

(5) У складу са ставом (2) тач. 4) овог члана орган надлежан за управљање миграцијама од Министарства унутрашњих послова преузима податке о странцима којима је донето решење о враћању, док Министарство унутрашњих послова преузима податке о странцима који се укључују у програм подршке добровољног повратка.

(6) Органи из става (1) овог члана обавезни су да обезбеде заштиту података о личности странца и са њим повезаних физичких и правних лица из евиденција од случајног или неовлашћеног приступа, коришћења, обраде и прослеђивања, у складу са законом.

(7) Подаци из евиденција могу се користити за статистичке, научне и истраживачке сврхе, без ознаке идентитета лица на кога се подаци односе, у складу са законом.

XII. НАДЗОР

Члан 118.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врше Министарство унутрашњих послова и министарство надлежно за спољне послове, свако у делу који се односи на надлежност тог министарства.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Превозници, организатори туристичких путовања и позивари

Члан 119.

(1) Новчаном казном у износу од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

- 1) које на територију Републике Србије доведе странца или одбије да га одвезе са граничног прелаза или из Републике Србије, супротно одредби члана 13. ст. (1) и (2) овог закона;
- 2) услед чијег пропуста у организацији туристичког или пословног путовања је дошло до незаконитог боравка странца на територији Републике Србије (члан 13. став (4) овог закона).

(2) За прекршај из става (1) овог члана, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу.

(3) Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се предузетник за прекршај из става (1) овог члана.

(4) Уз казну за прекршај из става (1) тачка 1) овог члана, учиниоцу се може изрећи и заштитна мера забране обављања делатности међународног превоза путника у ваздушном, друмском, водном или железничком саобраћају, а за прекршај из става (1) тачка 2) овог члана, заштитна мера забране организовања међународних туристичких или пословних путовања.

Пружаоци услуга смештаја

Члан 120.

(1) Новчаном казном казниће се правно лице, предузетник или физичко лице које надлежном органу не пријави боравиште странца у року од 24 часа од часа пружања услуге смештаја странцу односно од часа доласка странца у посету (члан 111. ст. (1) и (2) овог закона) и то у распону од:

- 1) од 5.000 до 150.000 динара за физичко лице;
- 2) од 50.000 до 2.000.000 динара за правно лице;
- 3) од 10.000 до 500.000 динара за предузетника.

(2) За прекршај из става (1) овог члана, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара, казниће се и одговорно лице у правном лицу.

(3) Уз казну за прекршај из става (1) овог члана, учиниоцу се може изрећи и заштитна мера забране обављања делатности пружања услуга смештаја странцима.

(4) Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се странац који надлежном органу у року од 24 часа од уласка у Републику Србију, односно од дана промене боравишта не изврши пријаву боравишта (члан 111. став (3) овог закона).

Кршење прописа у вези са уласком и задржавањем

Члан 121.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) незаконито уђе у Републику Србију (члан 14. овог закона);

- 2) не напусти Републику Србију у року који му је одређен за добровољни повратак (члан 77. овог закона);
- 3) уђе или борави у Републици Србији, а изречена му је забрана уласка (чл. 39, 66, 72. и 78. овог закона);
- 4) напусти прихватилиште без одобрења или се не придржава кућног реда и правила боравка у прихватилишту (члан 91. став (1) овог закона);
- 5) напусти место обавезног боравка које му је одредио надлежни орган или се редовно не јавља надлежном органу (члан 93. овог закона).

(2) Уз казну за прекршај из става (1) овог члана странцу се може изрећи и заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије.

(3) Казном затвора до 60 дана затвора и новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које помогне или покуша да помогне страном држављанину да незаконито уђе у Републику Србију, транзитира преко територије Републике Србије или да незаконито борави на територији Републике Србије (члан 14. став (2) овог закона).

(4) Уз казну за прекршај из става (3) овог члана учиниоцу се може изрећи заштитна мера одузимање предмета.

Незаконит боравак и легитимисање

Члан 122.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) борави у Републици Србији супротно разлoзима због којих му је одобрен боравак (члан 40. став (3) овог закона);
- 2) незаконито борави у Републици Србији (члан 74. став (1) овог закона);
- 3) одбије да покаже полицијском службенику надлежног органа исправу о идентитету (члан 101. став (1) овог закона);
- 4) препусти свој лични документ другој особи на коришћење, или користи неважећи лични документ, или користи туђи лични документ као свој (члан 101. став (2) овог закона).

(2) Уз казну за прекршај из става (1) тач. 2)–4) овог члана странцу се може изрећи и заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије.

Кршење прописа у вези са одобреним боравком

Члан 123.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај странац који:

- 1) није поднео захтев за одобрење привременог боравка у Републици Србији, а за његов рад му је у складу са прописима који уређују запошљавање странаца потребна радна дозвола (члан 46. став (2) овог закона);
- 2) након уласка у Републику Србију на основу визе за дужи боравак издате по основу рада, није поднео захтев за одобрење привременог боравка у Републици Србији, а за тај рад му је у

- складу са прописима који уређују запошљавање странаца потребна радна дозвола (члан 46. став (3) овог закона);
- 3) у прописаном року не поднесе захтев за продужење привременог боравка (члан 41. став (5) овог закона);
 - 4) у прописаном року не поднесе захтев за одобрење привременог боравка детета, страног држављанина рођеног на територији Републике Србије (члан 58. став (1) овог закона);
 - 5) у прописаном року не поднесе захтев надлежном органу за издавање личне карте за странца (члан 104. ст. (1) и (4) овог закона);
 - 6) у прописаном року не поднесе захтев надлежном органу за издавање нове личне карте за странца (члан 107. став (2) овог закона);
 - 7) не врати личну карту надлежном органу, у случајевима утврђеним чланом 108. став (1) овог закона;
 - 8) не пријави надлежном органу нестанак исправа из члана 108. став (2) и члана 109. став (1) овог закона;
 - 9) надлежном органу не пријави промену адресе становања или промену пребивалишта из члана 110. ст. (3) и (7) овог закона;
 - 10) за време боравка у Републици Србији носи страну војну, полицијску или царинску униформу супротно одредбама члана 112. овог закона.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Овлашћења за доношење прописа

Члан 124.

(1) Влада ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети уредбу којом се уређују ближи услови за одбијање уласка странца у Републику Србију из члана 15. став (7) овог закона и уредбу којом се утврђује листа држава за чије држављане је неопходно прибавити претходну сагласност Министарства унутрашњих послова за издавање визе из члана 29. став (2) овог закона.

(2) Влада ће, на предлог министра унутрашњих послова, у случају утврђивања посебних околности које се односе на незаконито присуство већег броја страних држављана на територији Републике Србије, а које није могуће вратити у земљу порекла због примене принципа забране враћања или који не могу да напусте Републику Србију због околности које не зависе од њих, донети уредбу којом се уређује њихово толерисано присуство на територији Републике Србије са ограниченим роком примене.

(3) Влада ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети акт којом се утврђује цена обрасца налепнице визе, налепнице привременог боравка, налепнице сталног настајења, налепнице обавезног боравка, обрасца путног листа за странце, обрасца личне карте за странца и обрасца привремене личне карте за странца.

(4) Министар надлежан за унутрашње послове ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети прописе о:

- 1) изгледу обрасца о одбијању уласка у Републику Србију, изгледу обрасца о одобрењу уласка у Републику Србију и начину уноса

податка о одбијању уласка у путну исправу странца из члана 15. став (5) овог закона;

- 2) изгледу обрасца о одбијању захтева за визу на граничном прелазу из члана 34. став (7) овог закона;
- 3) изгледу обрасца о одбијању захтева за продужење рока важења визе из члана 35. став (7) овог закона;
- 4) ближим условима за одобрење привременог боравка, изгледу захтева за одобрење привременог боравка, изгледу и начину уношења налепнице привременог боравка у страну путну исправу из члана 43. став (2) овог закона;
- 5) ближим условима за одобрење сталног настајења, изгледу захтева за одобрење сталног настајења, изгледу и начину уношења налепнице сталног настајења у страну путну исправу из члана 67. став (9) овог закона;
- 6) изгледу печата забране уласка и начину уношења забране уласка у страну путну исправу из члана 78. став (6) овог закона;
- 7) ближим условима и начину спровођења принудног удаљења странца из члана 81. став (5) овог закона;
- 8) кућном реду и правилима боравка у прихватилишту, из члана 91. став (2) овог закона;
- 9) изгледу и начину уношења обавезног боравка у путну исправу странца из члана 93. став (11) овог закона;
- 10) изгледу обрасца и поступку издавања путног листа за странца из члана 98. став (3) овог закона;
- 11) изгледу обрасца и поступку издавања личне карте за странца и привремене личне карте за странца из члана 104. став (7) овог закона;
- 12) изгледу обрасца пријаве боравишта странца, начину пријављивања боравишта странца, адресе становања, промене адресе становања, пријаве и одјаве пребивалишта странца из члана 111. став (6) овог закона.

(5) Министар надлежан за спољне послове ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона донети пропис о:

- 1) изгледу обрасца за уношење визе и начину уношења визе у образац из члана 24. став (4) овог закона;
- 2) изгледу обрасца захтева за визу и изгледу штампбиља којим се потврђује пријем захтева за визу из члана 25. став (9) овог закона;
- 3) изгледу и начину уношења налепнице визе у страну путну исправу из члана 32. став (3) овог закона;
- 4) изгледу обрасца о одбијању захтева за визу из члана 36. став (5) овог закона;
- 5) изгледу обрасца о укидању или поништавању визе, као и начину поништавања и укидања визе из члана 37. став (7) овог закона;
- 6) изгледу обрасца и поступку издавања посебне личне карте из члана 104. став (7) овог закона.

- (6) Министар надлежан за унутрашње послове ће, уз сагласност руководиоца државног органа надлежног за заштиту безбедности Републике Србије и њених грађана, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, донети пропис којим се уређују ближи услови и начин спровођења предлога за изрицање забране уласка странца и надзора и контроле странца приликом уласка и кретања преко територије Републике Србије из члана 115. став (1) тачка 5) овог закона.

Члан 125.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама Закона о странцима („Службени гласник РС”, број 97/08), осим ако је за странца повољније да се поступак оконча по одредбама овог закона.

Важење прописа до доношења нових на основу овог закона

Члан 126.

Прописи донети на основу Закона о странцима („Службени гласник РС”, број 97/08), остају на снази до доношења прописа којим се стављају ван снаге, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Престанак важења одређених закона

Члан 127.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о странцима („Службени гласник РС”, број 97/08).

Ступање на снагу овог закона

Члан 128.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује шест месеци од ступања на снагу.